

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

**Komparativní analýza SPR-RSČ
a SPD-Tomio Okamura**

Bakalářská práce

Autor práce: Ivan Matejčík

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 9. května 2019

Ivan Matejič

Bibliografický záznam

MATEJÍČ, Ivan. *Komparativní analýza SPR-RSČ a SPD-Tomio Okamura*. Praha, 2019. 63 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut Politologie. Katedra Politologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Rozsah práce: 128 080 znaků (včetně mezer)

Anotace

Tato práce se zabývá komparativní analýzou politických stran Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) a Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD). První zmíněná strana působila na politické scéně především v 90. letech 20. století, druhá zmíněná strana je současná. Zatímco o SPR-RSČ vzniklo mnoho prací a výzkumů, SPD je stále dostatečně neprozkoumaný a aktuální politický subjekt, který na první pohled vykazuje mnohé podobnosti s krajně pravicovými subjekty. Práce postupně uvádí čtenáře do zevrubné analýzy zmíněných stran, kde je do podrobnosti popsán jak vývoj stran ve sledovaných letech, programatika a ideologické vymezení stran, tak i komunikace s veřejností. Ta je rozdělena na dvě části, na vlastní komunikaci strany, tedy stranické tiskoviny a propagační materiály, veřejná setkávání, mítinky a demonstrace nebo v případě SPD i sociální sítě. Druhou částí je působení stran v médiích, tedy jakým způsobem a za jakých okolností se tyto strany dostávaly do tradičních médií, televize, rozhlasu či novin. Dále se práce zabývá i analýzou předních osobností strany a samotnými předsedy, kteří v rámci svých stran sehrávali významnou úlohu.

Tyto získané a poskládané informace jsou následně v praktické části práce komparovány. Ke komparaci dochází za využití postupů vytvořených Casem Muddem, který si při svém zkoumání krajně pravicových stran v zemích západní Evropy stanovil atributy. Na základě těchto atributů následně strany komparoval. Tato práce tudíž využívá tyto atributy, při nichž hledá podobnost či rozdílnost SPR-RSČ a SPD. Zvoleny byly pro krajní pravicovost SPR-RSČ a předpoklad, že SPD se krajně pravicových prvků v mnoha aspektech dotýká.

Annotation

The main purpose of this paper is to conduct comparative analysis of two Czech political parties Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) a Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD). First one mentioned was on the political scene in the 90s. The second one is contemporary. While the SPR-RSČ is widely discussed, the SPD is not so well explored, and it shows several aspects typical for far-right political subjects. The paper introduces the reader to a rigorous analysis of aforementioned parties, where is discussed evolution process of the parties in selected years, political programme and ideological delimitation and also communication with public which is divided in two parts. First is about the self-presentation of the particular party. That consists of party newsletters,

posters, public meetings and demonstrations. Or in case of SPD also social media. Second one is about how parties are presented by the media for example TV, radio or newspapers. In the analysis is also included a comparison of party leaders and other important members.

The information gained from the analytical part are then compared in the practical part of the thesis. The comparison is performed using the method created by Cas Mudde. In his paper he used several attributes in comparing far-right political parties in the countries of western Europe. This paper uses these attributes in comparing the SPD and SPR-RSČ.

Klíčová slova

Komparativní analýza, politická strana, SPD, SPR-RSČ, Mudde, radikalismus, krajní pravice.

Keywords

Comparative analysis, political party, SPD, SPR-RSČ, Mudde, radicalism, far-right.

Title

Comparative Analysis of the SPR-RSČ and the SPD-Tomio Okamura

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu své práce, Mgr. Janu Charvátovi, M.A., Ph.D., že mi umožnil se dané tématice věnovat a lépe jí porozumět a také za poskytnuté odborné konzultace a vstřícnost. Dále také děkuji své rodině, a v neposlední řadě všem lidem, kteří mě v mém úsilí podporovali. Jmenovitě kamarádovi Tomáši Kosubovi, za motivaci, podporu a důvěru.

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

Teze závěrečné diplomové práce:

Komparativní analýza SPR-RSČ a SPD-Tomio Okamura

Autor práce: Ivan Matejić

Vedoucí práce: Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Obor: Politologie a mezinárodní vztahy

Akademický rok: 2018/2019

1. Zdůvodnění výběru práce

Současný vzestup populistické strany Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD), které se podařilo v říjnu 2017 uspět ve volbách do Poslanecké sněmovny, je zajímavé pozorovat a analyzovat. Její vystupování a programatika se zdá být krajně pravicová, je však? Pokud ano, tak se v českém prostředí jedná o první stranu tohoto rázu, která po téměř dvaceti letech zastupuje voliče krajní pravice v dolní komoře parlamentu. Předtím byla zástupcem v parlamentu krajně pravicových voličů pouze do roku 1998 strana Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ), kterou vedl a zosobňoval Miroslav Sládek. Doba od konce SPR-RSČ a nástupem SPD byla dostatečně dlouhá k tomu, aby došlo minimálně k částečné generační výměně společnosti. Domnívám se, že komparací těchto dvou stran můžeme získat důležité informace, jež přispějí k lepšímu uchopení problematiky SPD.

2. Předpokládaný cíl

Cílem práce je analyzovat současnou parlamentní politickou stranu SPD, která jeví znaky extrémní pravicovosti a populistické rétoriky, jejíž představitelé v médiích zpochybňují např. koncentrační tábor v Letech u Písku. Je takto profilovaná strana novým úkazem na politické scéně anebo je naopak pomyslným pokračovatelem SPR-RSČ, která největšího úspěchu dosáhla v 90. letech a poté u voličů ztratila na významu. Komparací těchto stran zjistíme, v čem se odlišují, jak vnitřní strukturou, tak vnějším vystupováním. Jaká témata voličům nabízejí a jak se liší. Typologie jejich hlavních představitelů v podobě Tomia Okamury (SPD) a Miroslava Sládka (SPR-RSČ) napoví, zda je úspěch stran ovlivněn jejich představiteli. A jaké okolnosti přispěli k neúspěchu a propadu Republikánské strany a v čem mohou být aktuální i pro SPD?

3. Metodologie práce

Práce bude vypracována metodou komparativní analýzy. Komparovány budou strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) a Svoboda a přímá demokracie-Tomio Okamura (SPD), které obě vykazují krajně pravicové a populistické prvky. Komparace bude zevrubná, zahrne jak lídry stran, činnost a prezentace stran na veřejnosti. Především ale programatiku stran a v neposlední řadě současný stav SPD, důvody ztráty voličů u SPR-RSČ ve volbách roku 1998 a zdali jsou to důvody přenositelné nebo pouze individuální.

4. Základní charakteristika tématu

Nástupem demokracie v roce 1989 dochází k uvolnění poměrů ve společnosti a v politice. V českém prostoru se tak začínají objevovat skupiny lidí, jež inklinují k extrémismu jak levicovému, tak pravicovému. O politickém extremismu, radikalismu a subkulturách vzniklo v česku mnoho prací a publikací, které se zachycují situaci z 90. let a prvního desetiletí v 21. stoletím. Momentálně však chybí práce, jež by se zabývala současným, zřejmě krajně pravicovým, politickým subjektem SPD-Tomio Okamura. V čem se odlišuje a v čem naopak nachází shodu se SPR-RSČ, čili posledním a jediným krajně pravicovým předchůdcem, jež získal mandáty v dolní komoře parlamentu?

5. Předpokládaná struktura práce

- Úvod
- SPR-RSČ
 - Činnost a programové vymezení strany
 - Miroslav Sládek
 - Současný stav / důvody propadu
- SPD-Tomio Okamura
 - Činnost a programové vymezení strany
 - Tomio Okamura
 - Současný stav
- Komparativní analýza zkoumaných subjektů
- Závěr

6. Základní literatura

FIALA, P. a kolektiv. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno, 1998. ISBN 8021017988.

MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR / Miroslav Mareš*. 2003. ISBN 8086598454.

SLÁDEK, Miroslav. *Nikdy jsem vám nelhal / Miroslav Sládek*. 1998. ISBN 808618711X.

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost / Barbora Vegrichová*. 2017. ISBN 9788073806651.

VASILOPOULOU, Sofia. *Far right parties and Euroscepticism: patterns of opposition / by Sofia Vasilopoulou*. 2018. ISBN 9781785522291.

CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus / Jan Charvát*. 2007. ISBN 9788073670986.

HOLAS, Jakub. *Politický radikalismus a mládež / Jakub Holas*. 2013. ISBN 9788073381318.

MUDDE, Cas. *On extremism and democracy in Europe / Cas Mudde*. 2017. ISBN 9781138651449.

KREIDL, Martin a VLACHOVÁ, Klára. *Sociální zázemí extrémní pravice v ČR: Voliči SPR-RSČ v letech 1996-1998 / The Social Background of the Extreme Right in the Czech Republic*. Sociologický časopis / Czech Sociological Review [online]. 1999, 35(3), 335 [cit. 2018-10-29]. ISSN 00380288.

CAMUS, Jean-Yves. *Far-right politics in Europe / by Jean-Yves Camus, Nicolas Lebourg ; translated by Jane Marie Todd*. 2017. ISBN 9780674971530.

PYTLAS, Bartek. *Radical right parties in Central and Eastern Europe: mainstream party competition and electoral fortune / Bartek Pytlas*. 2017. ISBN 9780815348320.

Krajní pravice a krajní levice v ČR / Martin Bastl, Miroslav Mareš, Josef Smolík, Petra Vejvodová. 2011. ISBN 9788024737973.

DANICS, Štefan. *Příčiny volebních neúspěchů krajní pravice*. 3. kongres českých politologů Olomouc 8.-10.9.2006 / Česká společnost pro politické vědy; sestavili Jan Němec, Markéta Šustková [online]. 2006 [cit. 2018-10-29].

Obsah

1. Úvod.....	1
1.1. Přehled literatury	1
1.2. Metodologie.....	2
1.3. Terminologické vymezení	3
2. Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa.....	4
2.1. Vývoj strany	5
2.1.1. Předparlamentní etapa	5
2.1.2. Parlamentní etapa	6
2.1.2.1. V období 1992-1996	6
2.1.2.2. V období 1996-1998	8
2.1.3. Etapa povolební krize a zániku	10
2.1.3.1. Republikáni Miroslava Sládka.....	12
2.2. Programatika.....	12
2.3. Komunikace s veřejností	15
2.4. Vnitřní fungování strany.....	17
2.5. Lídr	19
2.5.1. Další významné osoby	20
3. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)	21
3.1. Vývoj strany	21
3.1.1. Okolnosti vzniku strany	22
3.1.2. Předparlamentní etapa	23
3.1.3. Parlamentní etapa	24
3.2. Programatika.....	26
3.2.1. „Politický program SPD“	26
3.2.2. „Volební program SPD“.....	29
3.3. Komunikace s veřejností	32
3.3.1. Komunikace v médiích.....	33
3.3.2. Vlastní komunikace.....	35
3.3.2.1. Facebook	35
3.3.2.2. Veřejná setkávání.....	36
3.3.2.3. Tiskoviny a tradiční marketingové prostředky	36
3.3.2.4. Podporující osobnosti zvenčí	38
3.4. Vnitřní fungování strany.....	39
3.5. Lídr	40

3.5.1. Další významné osoby	42
4. Komparativní analýza zkoumaných subjektů	45
4.1. Nacionalismus	46
4.2. Xenofobie	46
4.3. Silný stát	48
4.4. Welfare šovinismus	49
5. Závěr	50
6. Summary	51
7. Bibliografie	53

1. Úvod

Cílem bakalářské práce je komparativní analýza politických stran Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) a Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD). První zmíněná strana působila na politické scéně především v 90. letech 20. století, druhá zmíněná strana je současná. Zatímco o SPR-RSČ vzniklo mnoho prací a výzkumů, SPD je stále dostatečně neprozkoumaný a aktuální politický subjekt, který na první pohled vykazuje mnohé podobnosti s krajně pravicovými subjekty, jakým bylo i SPR-RSČ, ale SPD se zároveň od této profilace oficiálně distancuje.¹

Záměrem této práce je tak porovnání, zda je SPD po téměř dvaceti letech fakticky krajně pravicový nástupce v Poslanecké sněmovně, kdy od propadu SPR-RSČ vzniklo v PS krajně pravicové vakuum, které až nyní vyplnila SPD a využila politický prostor krajní pravice, či nikoliv. SPR-RSČ je jedinou krajně pravicovou stranou, jež měla v Česku parlamentní zastoupení, proto byla zvolena jako nejvhodnější subjekt ke komparaci.

Práce je rozdělena do několika částí, jejichž ambicí je seznámit čtenáře jednotlivě se SPR-RSČ a SPD a následně s jejich vzájemnou komparací. Pro přehlednější orientaci v textu jsou proto analytické a komparativní části oddělené.

1.1. Přehled literatury

Ohledně komparace autorem zkoumaných stran dosud nevznikla žádná odborná publikace, nicméně, co se týče literatury zabývající se krajně pravicovými politickými subjekty, extremismem či komparativními metodami, existuje dostatečně mnoho relevantních materiálů, ze který bude autor čerpat.

Pro část práce věnované SPR-RSČ by autor chtěl zmínit knihu *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*, kterou v roce 2003 publikoval Miroslav Mareš.² Tato kniha na více než šesti stech stranách zachycuje do podrobná veškeré krajně pravicové dění na území ČR od přechodu k demokracii v roce 1989 až po rok publikování díla, zachycuje tak autorem zkoumané parlamentní období SPR-RSČ.

¹ Nejsme extremisté, ale vlastenci, reaguje SPD na varovnou zprávu ministerstva. In: *Aktuálně* [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jsme-vlastenci-reaguje-spd-na-zpravu-ministerstva-babis-ob/r~88653c2e63f511e896cd0cc47ab5f122/>.

² MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR / Miroslav Mareš*. Barrister & Principal, 2003. ISBN 8086598454.

U SPD se autor musí vzhledem k nedávnému vzniku strany spolehnout na převážně vlastní rekonstrukci vývoje SPD a jejího etablování se na politické scéně za pomoci soudobých tiskových zpráv, vlastních stranických komunikačních kanálů a sociálních sítí.

V komparativní části bude autor vycházet z výzkumu Case Mudda, který zkoumal krajně pravicové politické strany napříč státy západní Evropy. Mudde si stanovil atributy, na jejichž základě porovnával společné prvky u těchto stran. Při komparaci vycházel především z programatiky a veřejných prohlášení.³

1.2. Metodologie

Tato bakalářská práce bude vzhledem k tématu komparativně-analytickou prací, jejímž hlavním cílem bude analýza dvou politických stran, SPR-RSČ a SPD, které budou následně komparovány. Svou pozornost bude autor soustřeďovat především na vývoj těchto stran, jejich programiku, veřejná prohlášení a jednání. Zahrnuto bude i fungování stran a čelní představitelé. Mimo tuto analytickou deskripci stran, má práce ambici následně tyto informace o stranách podrobit srovnání a poukázat na podobnost, shodu či rozdílnost v jednotlivých attributech stanovených Casem Muddem. Ten pro svůj výzkum definoval sedm atributů, u nichž hledal mezi stranami podobnost. Výsledkem bylo nalezení shody u čtyř ze sedmi atributů, byly jimi: nacionalismus, xenofobie, silný stát a welfare šovinismus.⁴ Autor této práce bude v praktické části dokumentu za pomoci těchto čtyř atributů zvolené strany komparovat.

Výběr právě těchto dvou politických subjektů vznikl autorovo snahou doplnit a rozšířit dosavadní práce, zabývající se poměrně novou, současnou parlamentní stranou SPD, která skýtá množství témat ke zpracování. Autor se touto prací pokouší zjistit, zda je SPD blízká straně SPR-RSČ⁵, která o téměř 20 let dříve byla obdobně úspěšná a v mnohých prvcích se zdá být si SPD blízkou. Vzhledem ke krajně pravicové profilaci SPR-RSČ se autor nakonec rozhodl pro komparaci za pomoci atributů stanovených Casem Muddem, který je využil při svém výzkumu krajně pravicových politických subjektů západní Evropy.

³ MUDDE, Cas. *The Ideology of the Extreme Right*. Manchester: Manchester University Press, 2002, s. 169-176. ISBN 9780719057939.

⁴ MUDDE. ref. 3, s. 169-176.

⁵ ŠÍDLO, Jindřich. Do sněmovny vstoupili Sládkovi nejlepší žáci: poslanci SPD Tomia Okamury. In: *iRozhlas* [online]. 4. února 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/jindrich-sidlo-komentar-snemovna-lubomir-volny-jan-birke-petr-dolinek_1902041036_jgr

V práci není primárním cílem zkoumat, zda je SPD krajně pravicovou stranou, nýbrž analyzovat vzájemnou podobnost mezi zkoumanými stranami za pomoci krajně pravicových atributů.

1.3. Terminologické vymezení

Tato práce se zabývá politickými stranami, jež byly a jsou ve společnosti a v médiích různě označovány jako extrémní, radikální, krajně pravicové, ultrapravicové, antisystémové, nedemokratické apod. U mnoha pojmů dochází ve společnosti k časté záměnnosti nebo nepřesnému pochopení významu. V rámci terminologické správnosti v této práci je proto potřeba uvést několik jasných rozlišení u těchto pojmů.

Ačkoli slova extrémní a radikální mají etymologický význam odlišný, v praxi dochází k jejich zaměňování zcela běžně.⁶ Zároveň v mnoha situacích dochází k jejich použití nikoliv deskriptivnímu, ale normativnímu – slouží jako negativní označení.⁷ V masmédiích dochází k použití těchto slov k označení osob či skupin v souvislosti s např. násilnými demonstracemi nebo nošením trička s potiskem Hitlera, jak zmiňuje Charvát.⁸ Média tak v jednom zastřešujícím označení pojmenovávají jak anarchisty a členy subkultury skinheads, neofašistické organizace a ekologické aktivisty, tak i SPR-RSČ a KSČM.⁹

Radikalismus je v politologii shledáván jako soubor politických postojů, které mohou vést k rozsáhlým změnám, ale jejichž cílem není destrukce demokratického politického systému. Zároveň se ale mohou pohybovat až na okraji ústavního vymezení.¹⁰

Pro extremismus neexistuje žádná všeobecně platná definice. Slovo „extrém“ má původ v latině a znamená „nejvzdálenější“ nebo „nejkrajnější“. V kontextu politologie definuje Charvát extremismus jako: „... jakékoli snažení, které směřuje proti stávajícímu politickému zřízení.“¹¹ Nicméně v politologii je pojem politický extremismus používá zcela výjimečně, jde o velmi obecný vágní pojem, který lze libovolně aplikovat a jeho odborná výpovědní

⁶ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 9. ISBN 9788073670986.

⁷ FIALA, Petr. *Český politický extremismus a radikalismus z hlediska politologie. Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998, s. 7-16. ISBN 80-210-1798-8.

⁸ CHARVÁT. ref. 4, s. 10.

⁹ FIALA. ref. 5, s. 7-16.

¹⁰ FIALA. ref. 5, s. 7-16. srovnej CHARVÁT. ref. 4, s. 9-13.

¹¹ CHARVÁT. ref. 4, s. 12.

hodnota je v podstatě nulová. Teprve ve spojení s „pravicový/levicový“ dochází u extremismu k nějaké bližší identifikaci subjektu vzhledem vymezení na pravolevé ose politického spektra. Přesto se označení „pravicový/levicový extremismus“ používá především u nepolitických skupin či hnutí a pro politické strany se nejčastěji užívá označení „krajní pravice/levice“, protože sice vyjadřuje ono postavení na okraji politického prostoru, ale zároveň v něm není obsaženo ono normativní negativní stigma.¹²

Termín ultrapravice je stejně jako „extremismus“ nejasný pojem, který je používán pro obecné označení napříč skupinami ultrakonzervativních nacionalistů, pravicových populistů, neofašistů a neonacistů.¹³

Vzhledem k neexistenci všeobecného konsensu nad většinou z těchto uvedených termínů, bude se v práci vyskytovat pouze označení „krajní pravice“, „pravicový populismus“ a případně i „radikalismus“. Cílem práce není zkoumat a určit, zda jsou strany SPR-RSČ a SPD např. „extremistické“ či nikoliv, ale komparovat je.

2. Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa

Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) bylo nejvýznamnější českou krajně pravicovou politickou stranou v 90. letech.¹⁴ Strana se začala formovat v Praze již ke konci roku 1989 skupinou lidí kolem Miroslava Sládka. Ustanovující sjezd SPR-RSČ proběhl 24. února 1990 a předsedou byl zvolen Miroslav Sládek.¹⁵ V té době vznikalo souběžně vícero konkurenčních republikánských subjektů včetně Republikánské strany. Proto Sládkovi republikáni rozšířili své pojmenování o název francouzské republikánské strany Sdružení pro republiku, a tak vznikl celý název.¹⁶ Logo strany bylo v českých, původně československých, barvách a čerpalo z motivu překrývajících se tří různobarevných kosočtverců německých Republikánů.¹⁷ Republikánství ve straně představovalo přihlášení se k světovému republikanismu, jež shledávali jak u americké vládní Republikánské strany,

¹² FIALA. ref. 5, s. 7-16.

¹³ CHARVÁT. ref. 4, s. 17-19.

¹⁴ MAZEL, Michal. Oponenti systému. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998, s. 117-277. ISBN 80-210-1798-8.

¹⁵ MAREŠ. ref. 2, s. 187-201.

¹⁶ MAREŠ. ref. 2, s. 187-201.

¹⁷ MAZEL. ref. 12, s. 197-226.

tak u německých pravicově extremistických Republikánů.¹⁸ Jak uvádí Smolík, přihlášení se k republikanismu tak získalo v českém prostředí „ultrapravicové-populistické“ vyznění.¹⁹ Strana zároveň chtěla navazovat na tradici prvorepublikových agrárníků.

2.1. Vývoj strany

V rámci této kapitoly je mým cílem chronologicky zachytit historii SPR-RSČ. Mnohé skutečnosti ale nebudou rozvedeny do podrobností, protože se jimi autor bude důkladněji zabývat v navazujících kapitolách. Podkapitoly jsou rozdělené na tři základní etapy, které sledují volební výsledky do Poslanecké sněmovny. Rozsahově podobně rozlišuje i Mareš²⁰ u SPR-RSČ tři vývojové etapy. Rozlišuje je však na základě vnější prezentace strany v průběhu let.

2.1.1. Předparlamentní etapa

První etapa zahrnuje období od vzniku až po parlamentní volby v roce 1992, kdy se SPR-RSČ podařilo získat zastoupení ve Federálním shromáždění (FS) i v České národní radě (ČNR). Jedná se o období, kdy se strana formovala, uspěla v konkurenci podobných politických subjektů a stala se dominantním krajně pravicovým subjektem v rámci utvářejícího se českého politického spektra.²¹

Strana se formovala, jak již bylo uvedeno, pod rukama předsedy Sládka, který začínal oslovovat voliče s tématy antikomunistické profilace a proklamace připojení Podkarpatska. V prvních volbách v roce 1990 do FS a ČNR se však úspěch nekonal. SPR-RSČ nakonec kandidovalo v koalici s Všelidovou demokratickou stranou a s výsledky okolo 1 % hlasů propadlo stejně, jako její republikánští konkurenti v podobě stran: Republikánská strana a Republikánská unie. Po těchto volbách SPR-RSČ část členů opouští a zakládají Radikální republikánskou stranu. Odchází i místopředseda Josef Šárka. Pro SPR-RSČ tak začalo období boje o to, které z republikánských subjektů uspěje.²²

¹⁸ MAZEL. ref. 12, s. 197-226.

¹⁹ SMOLÍK, Josef. Nacionalismus. Krajní pravice a krajní levice v ČR / Martin Bastl, Miroslav Mareš, Josef Smolík, Petra Vejvodová. 2011, s. 2016. ISBN 9788024737973.

²⁰ MAREŠ. ref. 4, s. 187–201.

²¹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

²² MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

SPR-RSČ bylo po celou dobu své existence velice aktivní v setkávání se s občany, pořádání demonstrací a mítinků. Proto první předvolební kontaktní kampaň v ulicích pomohla Sládkovi k rozšíření povědomí o něm i jeho straně a tomto duchu pokračovali i po neúspěšných volbách.

SPR-RSČ začalo vydávat stranický týdeník Republika, zároveň Sládek v roce 1992 publikoval svou první knihu: A tak to vidím já. Programově strana také rostla. Během dělení ČSFR se Sládkovci hlasitě vymezovali proti rozdělení, prohlašovali to neústavním krokem. Po krátké době nakonec od rozdělení upustili, stejně tak i připojení Zakarpatska. Naopak se začali o věnovat romské menšině a problematice kriminality. Po nezískané finanční podpoře od německých republikánů začali s ostře protiněmeckou rétorikou. V tomto období se Sládek vymezoval proti Občanskému fóru a snažil se vůči nim rozdělovat společnost na „my a oni“.²³

Již od vzniku SPR-RSČ provázely stranu průběžně se objevující kritické hlasy vůči předsedovi a způsobu vedení strany. Kritici však vždy v krátkém období ze strany buď vystoupili nebo byli vyhozeni. V tomto období tak stojí za uvedení ještě odchod místopředsedy Kohúta, který Sládka v otevřeném dopise vyzval k odstoupení.²⁴

2.1.2. Parlamentní etapa

Druhou etapou je období mezi lety 1992-1998, kdy SPR-RSČ bylo parlamentní stranou. Toto období je spjato s mnoha excesy klíčových představitelů strany, kdy se SPR-RSČ cíleně prezentovalo jako protisystémová a protivládní strana. V roce 1996 se SPR-RSČ podařilo sice svůj volební zisk zvýšit, nicméně v předčasných volbách roku 1998 voličsky propadli a znovu již do parlamentu nevstoupili.²⁵

2.1.2.1. V období 1992-1996

SPR-RSČ ve volbách v roce 1992 potvrdila, že zcela ovládla krajně pravicový prostor a stala se parlamentní stranou s výsledky do FS téměř 6,5 % a ČNR necelých 6 %, na Slovensku nepřešla přes 0,4 % ani u FS ani u SNR. Zisk mandátů znamenal pro stranu jak novou formu vlivu, tak i příliv finanční podpory od státu.²⁶ Podle Mareše došlo k úspěchu díky posbírání protestních voličů z mnoha směrů: „*Od února 1991 do května téhož roku se podle údajů IVVM*

²³ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

²⁴ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

²⁵ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

²⁶ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

zvedli preference SPR-RSČ z 1 % na 6 %. Sládek oslovil jak občany nespokojené s negativními sociálními dopady počínající transformace, tak (i byt' jen dočasně) pravicové militantní antikomunisty (často z řad bývalých politických vězňů či emigrantů). Dočasně se SPR-RSČ spolupracovali i představitelé vyhraněně antisemitských proudů (příspěvatelé Týdeníku Politika) a lidé navazující na tradice prvorepublikového fašismu (Jaroslav Lhotka).“²⁷

Po rozpadu ČSFR zanikl Sládkovi mandát ve SL FS a nebyl tak poslancem. Zároveň došlo i k oddělení českých a slovenských republikánů.²⁸ Do konce volebního období Poslanecké sněmovny v roce 1996, která vznikla transformací z ČNR, zůstalo v klubu SPR-RSČ jen pět z původních čtrnácti poslanců. Předsedou poslaneckého klubu byl Jan Vik, dále pak Jaroslav Novák, Milan Loukotka, Josef Valenta a Oldřich Vrcha. Tito poslanci vykazovali ze všech poslaneckých klubů nejvyšší jednotnost, ale také největší absence při hlasování. Vysokou aktivitu naopak vykazovali během interpelací vlády, zcela evidentně kvůli televiznímu přenosu. Zřejmě největší rozruch ve sněmovně v tomto období vyvolala neprosazená novela trestního zákona, která obnovovala trest smrti.²⁹

SPR-RSČ na sebe poutalo pozornost i mimo parlament svými veřejnými excesy. Lze jmenovat: pokus o vytvoření Moravskoslezského sněmu v roce 1992; Sládkovo napadení Marty Petrové v kadeřnictví v hotelu Praha v dubnu roku 1993; zablokování dálnice mezi Brnem a Bratislavou členy SPR-RSČ 1. května 1993; výtržnictví a napadení účastníků pietního česko-německého aktu usmíření v Terezíně v červenci 1994; 28. října 1994 došlo ke střetu Sládka s policií během republikánské demonstrace na Václavském náměstí v Praze. Během té samé akce došlo i k napadení reportéra Marka Vítka příznivci strany. Došlo také k šíření poplašné zprávy letáky po celé republice informující o umožnění návratu sudetských Němců do Česka včetně udělení státního občanství a navrácení majetku, během července 1995. Jan Vik, jakožto podepsaný objednavatel těchto letáků byl následně sněmovnou zbaven imunity a vyšetřován.³⁰

²⁷ MAREŠ. ref. 2, s. 193.

²⁸ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

²⁹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

³⁰ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

Sládek poprvé kandidoval na prezidenta ve volbách v roce 1992. Původním navrženým za stranu byl Miroslav Čopa, který však svou kandidaturu stáhl a v dalším kole se následně účastnil Sládek, který neuspěl.³¹

Vnitrostranické kritické hlasy vůči Sládkovi a jeho vedení strany zaznívali i nadále. Na II. sjezdu SPR-RSČ v Brně z 18. července 1992 nebyli vpuštěni kritici, kteří se vymezovali vůči Sládkovu vedení strany a stranické pokladny. Sládek a zbytek vedení si tak bez problémů obhájili stranické pozice, nicméně vyloučení a odchod několika poslanců oslabilo vliv strany ve sněmovně.³² V roce 1995 stranu opustila další skupina členů, včetně Jaroslava Lhotky, kteří se poté podíleli na vzniku Vlastenecké republikánské strany.³³

2.1.2.2. V období 1996-1998

Ve volbách do sněmovny v roce 1996 zaznamenalo SPR-RSČ svůj nejlepší volební výsledek, na který již nikdy nedokázalo navázat. Zisk 8,01 % hlasů a 18 poslanců³⁴ výrazně posílil postavení SPR-RSČ v PS i vzhledem ke vzniku menšinové vlády³⁵. Strana podle Mareše těžila z nespokojenosti občanů s prvními výsledky ekonomické transformace, obavám z integrování se ČR do organizací NATO a EU a prohlubující se spolupráce z Německem. Senátních voleb 1996 se strana neúčastnila pro odpor k této instituci.³⁶

Sládek se stal předsedou poslaneckého klubu, který byl již stabilním a jednotným a k odchodům poslanců již nedocházelo. V červnu 1997 předložilo SPR-RSČ zákon o vytvoření tří vyšších územně samosprávných celků: Země Praha, Země česká a Země moravskoslezská. Na podzim téhož roku neúspěšně předložili pozměňovací návrh na snížení poslaneckého platu o 40 % a následně při přijetí novely zákona o bankách uspěli s implementováním požadavku na vrácení peněz věřitelům zkrachovalé České banky.

³¹ Nezvolení Havla prezidentem před 25 lety předznamenalo rozpad Československa. In: *Česká televize* [online]. 3. 7. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2170318-nezvoleni-havla-prezidentem-pred-25-lety-predznamenalo-rozpad-ceskoslovenska>

³² MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

³³ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

³⁴ Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 31.5. - 1.6.1996. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps1996/u4>

³⁵ NOVÁK, Ondřej. Extremistický jazýček. In: *Respekt* [online]. 5. 8. 1996 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/1996/32/extremisticky-jazycek>

³⁶ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

Základním programem strany však nadále zůstávala romská otázka, odpor vůči členství ČR v NATO a česko-německé deklaraci.³⁷

I toto volební období se neobešlo bez skandálů a kontroverzí v podání SPR-RSČ, jak ve sněmovně, tak i mimo ni. Za napadení již zmiňovaného reportéra Marka Vítka byl stíhán policií Sládkův asistent Jaroslav Votava. Ten se po 3 dny skrýval před bezpečnostními složkami v prostorách poslaneckého klubu SPR-RSČ. Nakonec byl odsouzen k podmíněnému trestu za výtržnictví.³⁸ Sněmovnou byl dvakrát zbaven imunity poslanec Josef Krejsa za články s protiromskou tematikou publikované v Týdeníku Republika a za zmiňované výtržnosti během česko-německého pietního aktu v Terezíně v červenci 1994. Spolu s Krejsou byl za výtržnosti v Terezíně zbaven imunity a stíhán i Rudolf Šmucr.³⁹ Samotný Sládek se mnohokrát dopustil skandálních výroků. Za výrok ve sněmovně: „Cikáni by měli být trestně odpovědní už od narození, protože prakticky to už je jejich největší zločin.”⁴⁰ byl poslanci potrestán částkou jednoho měsíčního platu.⁴¹ Nicméně za výrok: „*Můžeme jen litovat toho, že jsme Němců zabili ve válce málo*“⁴² byl již sněmovnou vydán k trestnímu stíhání. Poté, co se Sládek třikrát nedostavil k soudu, byl 7. ledna 1998 vzat do vazby. Současně kandidoval na prezidenta, a volby se tak nemohl zúčastnit. U soudu byl následně osvobozen, přesto byla tato kauza republikány zpochybňovaná a pokládána za způsob, jak o jeden hlas zajistit zvolení Václava Havla prezidentem.⁴³ Jedním z dalších pozoruhodných skandálů bylo, že Sládek vykazoval u služebního auta objem spotřebovaných pohonných hmot, které neodpovídali ani maximální možné spotřebě auta v rámci najetých kilometrů.⁴⁴

³⁷ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

³⁸ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

³⁹ Od roku 1993 už bylo zbaveno imunity 15 poslanců. In: *Česká televize* [online]. 4. 6. 2012 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1166873-od-roku-1993-uz-bylo-zbaveno-imunity-15-poslancu>

⁴⁰ Protokol ze 3. veřejného slyšení Senátu PČR – příloha. In: *Senát ČR* [online]. 25. 9. 2001 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.senat.cz/cinnost/slyseni_petice/protokoly/003vsprotp1.php

⁴¹ M. Sládek přijde o jeden měsíční plat. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 2. 4. 1997 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-911981-m-sladek-prijde-o-jeden-mesicni-plat>

⁴² Od roku 1993 už bylo zbaveno imunity 15 poslanců. In: *Česká televize* [online]. 4. 6. 2012 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1166873-od-roku-1993-uz-bylo-zbaveno-imunity-15-poslancu>

⁴³ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁴⁴ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

Na jaře 1997 se začíná formovat Republikánská mládež. Ta byla v roce 2002 rozpuštěna Ministerstvem vnitra a část neonacistů z této organizace podle Vegrichtové přechází spolu s dalšími neonacisty pohybujícími se v blízkosti Republikánů do vznikající Dělnické strany.⁴⁵

Místopředseda Pavel Mozga a jihočeská buňka SPR-RSČ se na jindřichohradeckém zasedání v roce 1997 usnesli, na potřebě zbavení Sládka a tajemníka Vika funkcí ve straně. Kritizovali jejich jednání poškozující zájmy strany, nedodržování stanov i neprůhledné operace se stranickými penězi. Mozga i mnozí další před předčasnými volbami ze strany odešli. Aktivně proti SPR-RSČ následně kromě Mozgy vystupovala i bývalá asistenta poslankyně Vlasty Hružové, Andrea Cerqueirová. Jednalo se o informace týkající se zneužívání financí Sládkem, či podpisování milionových směnek od kandidátů na poslance za účelem znemožnění jejich přechodu k jiným stranám.⁴⁶

2.1.3. Etapa povolební krize a zániku

Třetí etapu začíná autor neúspěchem SPR-RSČ v poslaneckých volbách z roku 1998 v podobě 3.9 % hlasů.⁴⁷ Podle Vlachové a Kreidla, kteří analyzovali volební výsledky SPR-RSČ v letech 1996 a 1998, došlo u SPR-RSČ ke ztrátě voličské podpory ve prospěch levicově orientovaných stran. Podle Vlachové byli Republikáni ve své době jedinou relevantní politickou stranou, která nebyla svým programem orientovaná na pravolevou stranickou škálu, a proto její voličská základna byla mnohem více rozptýlena v rámci celého pravolevého spektra.⁴⁸

Tento volební propad byl katalyzátorem vnitrostranické krize, která vyústila v požadavek desítek republikánských organizací, aby se svolal sjezd a na něm byl Sládek odvolán z funkce předsedy. 1. srpna došlo ke střetu Sládkových příznivců a odpůrců v hotelu Vienna, což vedlo ke vzniku „názorové platformy“ odpůrců Sládka. Tito členové však byli

⁴⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost / Barbora Vegrichtová*. 2017, s. 139. ISBN 9788073806651.

⁴⁶ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁴⁷ Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 19. - 20.6.1998. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps1998/u4>

⁴⁸ KREIDL, Martin a Klára VLACHOVÁ. Sociální zázemí extrémní pravice v ČR: Voliči SPR-RSČ v letech 1996-1998 / The Social Background of the Extreme Right in the Czech Republic. *Sociologický Časopis / Czech Sociological Review* [online]. 1999, 35(3), 335 [cit. 2019-05-07], s. 342-344. ISSN 00380288. Dostupné z: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/795b32e5c20680c05740b46f763261130a8e11ac_203_335KREVL.pdf

postupně vyloučení nebo nakonec odešli sami. SPR-RSČ tak přišlo o mnoho řadových členů a také o důležité postavy strany, bývalé poslance Josefa Krejsu, Petra Vrzáně a Pavla Maixnera.

Jan Vik, dlouholetý tajemník strany a Sládkova „pravá ruka“ nakonec ve straně také skončil. Šestého ledna 1999 mu strana pozastavila členství, nicméně 12. ledna Vik uznal údajný dluh SPR-RSČ reklamní firmě, na což podle Tomáše Vandase, předsedy Revizní komise SPR-RSČ, již neměl právo. Vik své členství následně ukončil.⁴⁹

I přes neúčast na parlamentním zastoupení se SPR-RSČ snažila pokračovat v aktivní politice. Dále pokračovala v pořádání konferencí a setkávání po celé ČR. V následujících volbách do obecních zastupitelstev bylo SPR-RSČ naprosto neúspěšná, získala jen 70 mandátů. V roce 1999 bylo pro stranu tématem vymezování se vůči angažování se NATO v Jugoslávii.⁵⁰ Důležitým se však stala také návštěva Jeana-Marie Le Pena, předsedy francouzské Národní Fronty, v říjnu 1999.⁵¹ Závěrem byla i velké setkání v brněnské hale Rondo, na kterou se dostavilo několik tisíc účastníků z řad ultrapravicových stoupenců a SPR-RSČ se snažila této události využít ke své propagaci.⁵² V krajských volbách v roce 2000 však nezískalo jediný mandát. V těchto volbách kandidovalo SPR-RSČ jako Republikáni Miroslava Sládka v koalici se Sdružením důchodců a Nezávislou republikánskou mládeží (NRP), která byla zaregistrována teprve 12. července 2000 a tvořena byla z členů občanského sdružení Republikánská mládež.⁵³

SPR-RSČ se dostalo do finančních problémů i kvůli sporu s Finančním úřadem neobdržela strana od ministerstva financí příspěvek na volby pro údajné nezaplacení daně za zaměstnance strany. Dalším problémem byl již zmíněný vzniklý dluh vůči PR firmě uznány Vikem. Zaměstnanci strany nakonec podali 20.11. 1999 návrh na konkurs strany s odůvodněním, že po dva roky nedostali zaplacení. Konkurs byl městským soudem uvalen

⁴⁹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁵⁰ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁵¹ Le Pen přijel do Prahy bojovat proti evropské integraci a globalizaci. In: *iDnes* [online]. 14. 10. 1999 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/le-pen-prijel-do-prahy-bojovat-proti-evropske-integraci-a-globalizaci.A_991014_135342_domaci_jpl

⁵² MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁵³ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

21.2. 2001, i přes mnohé spekulace o financích strany se policii zpronevěra nepodařila nikdy prokázat.⁵⁴

2.1.3.1. Republikáni Miroslava Sládka

Nezájem médií a následně i společnosti ve spojení s nízkou aktivitou členské základny a finančními problémy vedl SPR-RSČ k zániku. Mezitím 9. prosince 2000 se konal sjezd NRP, kde se usnesli na přejmenování se na Republikány Miroslava Sládka (RMS) a předsedou byl zvolen Pavel Procházka. V lednu 2001 SPR-RSČ vyhlásilo konkurs na majetek a její členové začínali přecházet do RMS.⁵⁵ Během dvou sjezdů RMS 1. září 2001 a 24. února 2002, kdy byl za předsedu zvolen Miroslav Sládek se strana transformovala na SPR-RSČ v novém kabátě, nezátíženou konkursem, finančními problémy a osobními spory.⁵⁶

Ani po transformaci SPR-RSČ se RMS ani jejímu předsedovi již nikdy nepodařilo navázat na volební úspěchy a popularitu z 90. let. Strana se časem stejně jako SPR-RSČ utopila v osobních sporech a finančních problémech a stala se bezvýznamným politickým subjektem. V roce 2003 bývalí členové Tomáš Vandas, Jiří Štěpánek a Martin Zbela spoluzaložili Dělnickou stranu.⁵⁷

2.2. Programatika

Programatika se u SPR-RSČ se v průběhu času rozšiřovala, respektive přizpůsobovala vůči aktuálním společenským tématům. Strana se nikdy nebála označovat se za radikální a nesystémovou, podle čehož i vystupovala. Důraz strana kladla na vytváření dojmu, že je jedinou alternativou vůči tehdejšími politickým stranám a cílila tak na politicky frustrovanou část voličů.⁵⁸

Jak uvádí Vlachová, voličstvo bylo i SPR-RSČ specifické především pro roztržiténost v rámci pravolevého stranického spektra. To znamená, že mnoho voličů Republikánů přirozeně

⁵⁴ CÍSAŘOVÁ, Kateřina. Doktor Sládek s citronem. In: *Respekt* [online]. 12. 2. 2001 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2001/7/doktor-sladek-s-citronem>

srovnej

MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁵⁵ VEJVODOVÁ, Petra. Neonacismus. Krajní pravice a krajní levice v ČR / Martin Bastl, Miroslav Mareš, Josef Smolík, Petra Vejvodová. 2011, s. 156. ISBN 9788024737973.

⁵⁶ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁵⁷ VEGRICHTOVÁ. ref. 39. s. 153-154.

⁵⁸ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

inklinovalo k levicovým stranám, nicméně program SPR-RSČ nebyl stavěn primárně na pravicové orientaci. To umožnilo zmíněným levicověji orientovaným voličům upřednostnit SPR-RSČ.⁵⁹

Je také vhodné při vnímání programového vymezení strany i brát v potaz nejen programová prohlášení ale i další prvky veřejného vystupování a proklamací. Strana se dopustila mnoha nesnášenlivých výroků vůči menšinám a cizincům, mnohé články v týdeníku *Republika* byly též podobného rázu.⁶⁰ Zatímco při vzniku kladl Sládek důraz dvě priority: na antikomunistické směřování státu, vypořádání se s komunistickou minulostí včetně zákazu komunistické politické strany a na rozšíření federace o Zakarpatsko, jako tomu bylo za první republiky. V průběhu SPR-RSČ přicházelo s novými tématy a program rozšiřovalo. Zatímco od požadavku na Zakarpatsko muselo SPR-RSČ po rozdělení ČSFR upustit, tak během dělení se alespoň silně vymezovalo pro zachování federace a celý proces považovalo za neústavní.⁶¹

Do prvních úspěšných voleb do sněmovny se strana programově rozšířila o téma kriminality a jejího právního rámce. Ten shledávalo SPR-RSČ jako příliš mírný a s tím přímo souvisí i požadavek SPR-RSČ na zavedení trestu smrti. Republikáni zdůrazňovali kriminalitu v Česku s etnickou příslušností pachatelů. Přímo podle nich souvisela s přistěhovalci a Romy, které shledávala jako nepřizpůsobivé.⁶² Že ve straně rezonovala silná protiromská nálada vyplývá i z útoků na Romy v článcích v týdeníku *Republika* spolu s neustálým používáním označení „Cikán“.⁶³ Dále chtěli potírat kriminalitu zavedením domobrany a personální změnami u ministerstev vnitra a spravedlnosti.

Co se týče státních reforem v podobě zeštíhlení státní správy navrhovali Sládkovi Republikáni zrušení Senátu, snížit počet ministerstev a ušetřit tak miliardy ve státním rozpočtu.

⁵⁹ KREIDL, Martin a Klára VLACHOVÁ. Sociální zázemí extrémní pravice v ČR: Voliči SPR-RSČ v letech 1996-1998 / The Social Background of the Extreme Right in the Czech Republic. *Sociologický Časopis / Czech Sociological Review* [online]. 1999, 35(3), 335 [cit. 2019-05-07], s. 342-344. ISSN 00380288. Dostupné z: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/795b32e5c20680c05740b46f763261130a8e11ac_203_335KREVL.pdf

⁶⁰ Protokol ze 3. veřejného slyšení Senátu PČR – příloha. In: *Senát ČR* [online]. 25. 9. 2001 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.senat.cz/cinnost/slyseni_petice/protokoly/003vsprotp1.php

⁶¹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁶² Miroslav Sládek. In: *YouTube* [online]. 1993 [cit. 2019-05-06] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=b8PeV8U4H2c>

⁶³ Protokol ze 3. veřejného slyšení Senátu PČR – příloha. In: *Senát ČR* [online]. 25. 9. 2001 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.senat.cz/cinnost/slyseni_petice/protokoly/003vsprotp1.php

Původní snaha zavést spolkové uspořádání Československa vytvořením čtyř zemí: Česká, Moravskoslezská, Slovensko a Podkarpatská Rus se později změnila na návrh na uspořádání do tří vyšších územně samosprávných celků: Země Praha, Země česká a Země moravskoslezská. Všechny bývalé členy komunistické strany navrhovalo SPR-RSČ bez rozdílu odvolat z pracovních pozic ve státní správě. Jedním z programových bodů bylo i vytvoření nové ústavy, která by vydržela 100 let. Národní majetek včetně médií měl být ponechán v rukou státu, nikoliv rozprodán cizincům. Stát se měl také významněji zasazovat o ochranu kulturního dědictví národa. Postavení státu vůči církvi shledávalo SPR-RSČ v potřebě odluky.⁶⁴

Protiněmecký odpor představovala strana odmítáním smlouvy o československém a německém dobrém sousedství a spolupráci z roku 1992 a uzavřením otázky sudetských Němců tak, aby neměli nárok na návrat ani na majetkové vyrovnání.⁶⁵ Dále po Německu chtěli vznést požadavky za náhrady škod způsobených 2. světovou válkou. Obecně, zahraniční politika SPR-RSČ se vyznačovala silným izolacionismem. SPR-RSČ se bránilo vstupování do mezinárodních organizací, především NATO a EU. Po vstupu do NATO žádali o zpětné referendum ke vstupu. Z Česka chtěli malou neutrální zemi, kde bude zrušena branná povinnost, stát bude neutrální a bude disponovat pouze malou profesionální armádou.⁶⁶

V roce 1992 Sládek během předvolební kampaně proklamoval i požadavky na samotné poslanceké mandáty. Jednalo se tyto požadavky: odvolatelnost politiků a 60 % snížení platu poslanců a ministrů; každý politik bude muset odevzdat před nástupem do funkce výkaz majetku a po skončení období opět aby došlo k revizi a zamezilo se korupci a rozkrádání. Střetu zájmů chtěl Sládek předcházet neslučitelností politické a hospodářské funkce.⁶⁷

V následujících letech se volební program příliš neměnil, čím více se přibližoval rok vstupu do NATO, tím víc rostl důraz SPR-RSČ vůči vstupu, v roce 1999 se k tomu přidalo i odsuzování české pomoci spojeneckým silám na Balkáně.⁶⁸

⁶⁴ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁶⁵ Miroslav Sládek. In: *YouTube* [online]. 1993 [cit. 2019-05-06] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=RPwNQLk-4XU>

⁶⁶ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁶⁷ Miroslav Sládek. In: *YouTube* [online]. 1992 [cit. 2019-05-06] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XCwwXr8FBU8>

⁶⁸ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

V rámci sociální a bytové politiky se Republikáni chtěli zasazovat o snížení nezaměstnanosti, podporovat mladé rodiny, zároveň snížit věkovou hranici pro odchod do důchodu a obnovit bytovou výstavbu. Také k nově přicházejícím trendům ze západu se Republikáni vymezovali, odmítali homosexuální sňatky a multikulturalismus. Ochranu životního prostředí naopak podporovali a kladli důraz na domácí zemědělské produkty.⁶⁹

Jak ještě zazní v následující kapitole, SPR-RSČ samo sebe považovalo pro voliče za jedinou alternativu vůči tehdejší politickým stranám a na tom také stavělo.⁷⁰

2.3. Komunikace s veřejností

Předseda Sládek byl vždy ústřední postavou, která stranu táhla, a to i v mediální rovině. Byl klíčovým propagátorem strany a jejího programu jak na vlastních akcích, tak i ve zprostředkovaných mediálních výstupech. Nicméně vztah SPR-RSČ a masových médií byl problematický. Sládek ani jeho straničtí kolegové v televizi ale i tištěných novinách mnoho prostoru nedostávali a pokud ano, bylo to především pro jejich kontroverzní jednání a soudní procesy, o kterých se nedalo příliš pozitivně informovat. Strana tuto nepřízeň médií označovala perzekucí a embargem a Sládek na to reagoval například svoláním demonstrace před budovou České televize v roce 1991, popřípadě když už se do televizního přenosu či debaty dostal, neváhal na to poukazovat. Zajímavý byl i již zmíněný přístup k přímým přenosům z parlamentu během interpelací vlády nebo volbě prezidenta, během kterých bylo SPR-RSČ velmi aktivní.⁷¹

Nejvýraznější prvek vlastní propagace u SPR-RSČ spočíval v osobním kontaktu. Sládek se spolustraníky intenzivně po celé sledované období pořádal setkávání s příznivci v ulicích, se svými projevy, kterých byl schopný absolvovat i několik za den, objížděl i ty nejmenší obce v republice na rozdíl od ostatních politických konkurentů. Velké mítinky a demonstrace organizované především v Praze zase byly u příležitosti významných historických událostí, jako například každoroční demonstrace na Václavském náměstí 28.10. nebo při důležitých soudobých událostech jako bylo například návštěva prezidenta Bushe, podpis česko-německé deklarace nebo proti vstupu do NATO. V dobách největší popularity strany se takovýchto akcí zúčastnily desítky tisíc lidí. Zároveň při těchto akcích došlo k mnoha kontroverzním situacím a činům, jež mívali i soudní dohru. Od transparentů, že Občanské fórum lze během Bushovi

⁶⁹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁷⁰ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁷¹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

návštěvy, po již zmiňovanou potyčku u sochy sv. Václava z roku 1994, kde byl napaden reportér Marek Vítek. Mnohé další skandály a soudní procesy, již byly v práci uvedeny v předchozích kapitolách, nicméně jejich medializace pozitivní auru kolem SPR-RSČ nevytvářela.⁷²

Roznos propagačních tiskovin a výlep plakátů byl u SPR-RSČ masivně uplatňován prostřednictvím angažované členské základny po celé republice. S tím se pojí i zmíněný skandál s šířením poplašné zprávy letáky po celé republice z roku 1995, informující o umožnění návratu sudetských Němců do Česka včetně udělení státního občanství a navrácení majetku, za který byl Jan Vik sněmovnou zbaven imunity a vyšetřován.⁷³ Dalším prvkem uplatňovaným Republikány byly i organizované petice s populistickými tématy týkajícími se například znovuzavedení trestu smrti nebo zákazu drog. Sládek se zaměřoval i na dobročinnost, strana přispívala například na zvířata v ZOO nebo členové chodili darovat krev a sociálně slabé studenty podporovali stipendii.⁷⁴

Na závěr kapitoly je potřeba rozvést i stranický tisk a Sládkovy publikace. V autorem sledovaném období publikoval Sládek 5 knih kratšího rozsahu. Jednalo se o knihy: *A tak to vidím já* (1992)⁷⁵; *Znamení doby* (1994)⁷⁶; *To, co mám na mysli je svoboda* (1995)⁷⁷; *Právě Váš hlas rozhodne* (1996)⁷⁸ a *Nikdy jsem Vám nelhal* (1998)⁷⁹. V nich rozvíjí své politické myšlenky a cíle, představuje sám sebe, svou minulost a vizi budoucnosti.

Stranický týdeník *Republika* začal vycházet v srpnu 1990 a jeho šéfredaktorem byl Sládek až do roku 1994, kdy došlo ke změně zákona o politických stranách. Od 25. čísla ročníku 1995 byl proto týdeník vydáván skrze subjekt *Republika s.r.o.* a šéfredaktorem byl

⁷² MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁷³ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁷⁴ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁷⁵ SLÁDEK, Miroslav. *A tak to vidím já* [online]. 1992 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.spr-rsc.cz/162-a-tak-to-vidim-ja.html>

⁷⁶ SLÁDEK, Miroslav. *Znamení doby* [online]. 1994 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: www.spr-rsc.cz/163-znamení-doby.html

⁷⁷ SLÁDEK, Miroslav. *To, co mám na mysli je svoboda* [online]. 1995 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.spr-rsc.cz/164-to-co-mam-na-mysli-je-svoboda.html>

⁷⁸ SLÁDEK, Miroslav. *Právě Váš hlas rozhodne* [online]. 1996 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.spr-rsc.cz/165-prave-vas-hlas-rozhodne.html>

⁷⁹ SLÁDEK, Miroslav. *Nikdy jsem vám nelhal / Miroslav Sládek*. 1998. ISBN 808618711X.

republikánský poslanec Josef Krejsa. V letech 1998–2002 je šéfredaktorem až do svého odchodu Martin Zbela. Poté začínají Republiku vydávat RMS a šéfredaktorem je opět Sládek. Výrazný podíl na obsahu novin měli také dosud nezmnění Petr Kalinovský a Tomáš Kebza⁸⁰, který byl za své rasistické a antisemitské články trestně stíhán. Obsah novin se zaměřoval jak na oficiální stanoviska strany a informování členů o například termínech mítinků a konferencí, tak i na výběr událostí z Česka i ze světa, jež zapadaly do programového schématu strany. Většinou se jednalo o kriminální činy spojené s Romy, korupční kauzy v politice apod. Lze podotknout, že v těchto novinách se vyskytuje rétorika mnohem extremističtější, než tomu bylo v oficiálních programových prohlášeních.⁸¹

2.4. Vnitřní fungování strany

Tuto kapitolu chce autor v této práci uvést především pro komplexní deskripci zkoumaných politických stran. Zároveň ale v rámci rozsahu se nelze touto kapitolou zabírat příliš podrobně, její kompletní obsah by vydal za samostatný dokument. Proto tuto kapitolu vnímejte jako neopomenutelný prvek, nicméně její význam je doplňujícího charakteru. V této kapitole se budu zabývat organizační strukturou a strukturou moci.

Vnitrostranická struktura pozic, funkcí a fungování je ukotvená ve stanovách strany. Stanovy SPR-RSČ z roku 1991 prošli revizí v roce 1994 v reakci na novelu zákona o politických stranách. Organizační struktura u SPR-RSČ byla pouze dvouúrovňová, místní a ústřední. Základní organizační jednotkou byla místní organizace, jejíž nejnížší počet členů je stanoven na 3. Okresní nebo krajské zástupce strany může předsednictvo dočasně jmenovat za účelem např. koordinace předvolební kampaně v dané oblasti. Dále stanovy SPR-RSČ garantují tyto orgány:

- *Sjezd strany* je nejvyšším orgánem, probíhá jednou za 4 roky a svolává ho předseda. Lze ho svolat i mimořádně, pokud o to 3/5 členské organizace požádá peticí. Sjezd je tvořen delegáty nominovanými místními organizacemi, předsednictvem a členy revizní a rozhodčí komise.
- *Předseda* má postavení ve straně velice silné. Spolu s tajemníkem je statutárním orgánem strany, zřizuje ústřední sekretariát strany, jmenuje a odvolává pokladníka.

⁸⁰ Oba byli neonacisté, později významnými členy neoficiálního hnutí Národní odpor, který úzce spolupracoval s Dělnickou stranou.

⁸¹ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

Podmínky pro jeho vyloučení jsou mimořádně ztížené, může být totiž odvolán pouze peticí podepsanou 3/5 členů SPR-RSČ.

- *Tajemník* má na starosti záležitosti administrativního charakteru, také činnost kanceláře a dohled nad plněním schváleného rozpočtu. Stěžejním byl na tomto postu Jan Vik.
- *Předsednictvo* se skládá z předsedy, místopředsedy, tajemníka, vedoucího sekretariátu a dalšího člena bez funkce, s tím, že k jejich zvolení dochází na sjezdu nadpoloviční většinou přítomných zvolených delegátů. Předsednictvo má pravomoc udělovat tresty členům v podobě pozastavení členství na dva roky nebo vyloučením – hlasuje se prostou většinou. Dále přijímá organizační a jednací řád strany, vyhlašuje celostranická referenda, spravuje majetek strany, rozhoduje o dobrovolném rozpuštění strany anebo jejím sloučení s jinou, popřípadě o přeměně na občanské sdružení.
- *Revizní komise* je tříčlenným kontrolním orgánem, který má právo nahlížet do všech dokladů o hospodaření všech organizačních stupňů strany.
- *Rozhodčí komise* je též tříčlenný orgán, který rozhoduje spory mezi členy strany a orgány strany. V případě sporu o výklad stanov mezi Předsednictvem a členem strany vydává závazné stanovisko.
- *Pokladník strany* obhospodařuje finance a vede účetnictví. Má za neomezenou moc nad finančními prostředky hmotnou odpovědnost. Jmenuje a odvolává ho výhradně pouze předseda, kterému je odpovědný. Dlouhodobě zastával tuto pozici Petr Pěkný, který byl i místopředseda strany pro hospodaření.⁸²

Funkční období volených funkcí je čtyřleté, je totiž shodné s obdobím mezi sjezdy. Na sjezdu se však mohlo nadpoloviční většinou odhlasovat i delší funkční období. V dobách svého největšího rozmachu v polovině 90. let SPR-RSČ uvádělo, že má na 50 000 členů. Toto číslo však bylo často zpochybňováno i odstoupivšími členy strany jako nadsazené.⁸³

Podle Mareše lze SPR-RSČ shledávat jako monokratickou stranu se silným postavením předsedy, který má ve straně široké pole působnosti a možností, jak ovlivňovat veškeré její procesy a vývoj. Jeho odvolání z pozice je v podstatě neuskutečnitelné a v průběhu let se to i potvrdilo. Žádný, ze stranických odpůrců Sládka totiž nikdy neuspěl v jeho nahrazení a tito členové většinou odcházeli, popřípadě byli vyhozeni. Strana z formálního hlediska splňuje

⁸² MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁸³ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

kritéria demokratické strany a procesy s tím spojené. Nicméně je také důležité, zda se tato kritéria naplňují v realitě. Legitimní nahrazení je v podstatě proveditelné skrze volbu předsedy jednou za 4 roky a jak se ukázalo, ve straně nebylo moc prostoru a možností pro vznik vnitrostranické politické soutěže.⁸⁴

2.5. Lídr

Miroslav Sládek se narodil 24. října 1950 v Hradci Králové, nicméně dlouhodobě žije v Brně. Uvádí, že studoval na Filozofické fakultě UK, na katedře Informační studia a knihovnictví. Od počátku se sám sebe označoval titulem doktor, dle dohledatelných informací, má na sociální síti vk.com uvedený titul PhD.⁸⁵ Býval pracovníkem komunistického Českého úřadu pro tisk a informace.

Od roku 1989 se začíná věnovat kariéře v politice. Od počátečních pokusů angažovat se v Demokratické iniciativě zakládá v prosinci téhož roku SPR-RSČ, kterou vedl až do jejího zániku v roce 2002. V tomto období se stihl stát zákonodárcem v ČSFR a po rozpadu i v Poslanecké sněmovně ČR, kandidovat na prezidenta i skončit ve vazbě, jak již bylo vše uvedeno v předchozích kapitolách. Proslavil se svými nesnášenlivými výroky vůči etnickým menšinám i cizincům, demonstracemi i projevy ve Sněmovně.⁸⁶

Po konci SPR-RSČ se plynule přesunul do již zmíněné strany RMS, která byla faktickou nástupkyní SPR-RSČ jak osobnostmi, tak politickým programem. Strana však již nenavázala nikdy na volební výsledky SPR-RSČ a Sládkovým nejlepším úspěchem bylo, když byl zvolen v roce 2003 starostou brněnské městské části Útěchov, nicméně ani tento mandát následně neobhájil. V roce 2006 vydává svou dosud poslední, šestou knihu. Sládkovo předsednictví v RMS skončilo v roce 2008 skončením celé strany. V tom samém roce obnovuje SPR-RSČ nicméně neúspěšně a v roce 2010 je podmíněčně odsouzen pro předložení strany a na 3 roky mu je uložen zákaz působit ve statutárních orgánech právnických osob. SPR-RSČ oficiálně zanikne poté, co ji rozpustí Nejvyšší správní soud. Sládek v roce 2016 zakládá nový politický subjekt Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa 2016 (SPR-RSČ 2016), která se následně přejmenovala na Sdružení pro republiku – Republikánská strana

⁸⁴ MAREŠ. ref. 2, s. 187–201.

⁸⁵ Miroslav Sládek. In: *VK* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://vk.com/id365672462>

⁸⁶ Miroslav Sládek. In: *Novinky* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/miroslav-sladek>

Československa Miroslava Sládka (SPR-RSČ Miroslava Sládka).⁸⁷ Ta dodnes existuje a Sládek se její činnosti stále z pozice předsedy věnuje a pokouší se dostat zpět, na politické výsluní.

2.5.1. Další významné osoby

Jan Vik byl klíčovou osobou jak ve struktuře SPR-RSČ, kde zastával pozici tajemníka a mluvčího strany, tak i v osobní rovině, byl považován za Sládkova nejbližšího kolegu. V období 1992-94 byl předsedou poslaneckého klubu. V roce 1995 byl Vik obviněn z trestného činu šíření poplašné zprávy, skrz plakáty⁸⁸, o kterých již bylo psáno v předchozích kapitolách. Nejprve byl zbaven sněmovnou imunity a vydán k trestnímu stíhání, nicméně krátce na to v následujících předčasných volbách znovuzvolením nabyl nové imunity a případ se nikdy nedořešil.⁸⁹ Vikův konec byl nešťastným rozzuzlením krize po neúspěšných volbách do sněmovny v roce 1998, kdy stranou zmítaly jak členské neshody, tak finanční potíže. Vik své členství ukončil poté, co mu strana členství pozastavila a on uznal údajný dluh SPR-RSČ reklamní firmě.⁹⁰

Již zmiňovaný Josef Krejsa byl dlouholetým členem SPR-RSČ, který byl jak poslancem v letech 1996-98, tak i šéfredaktorem týdeníku *Republika* v letech 1995-98. S tím, že za své rasistické články byl zbaven imunity a trestně stíhán.⁹¹ Podruhé byl zbaven imunity a stíhán za již zmiňované výtržnosti během česko-německého pietního aktu v Terezíně v červenci 1994.⁹² Po roce 1998 stranu opouští.⁹³

Tomáš Vandas, který také začínal politickou příslušnost v SPR-RSČ později se v RMS stal tajemníkem, založí nakonec s Martinem Zbelou, který byl šéfredaktorem *Republiky* v letech 1998-2002 a předsedou Republikánské mládeže, Dělnickou stranu v roce 2003.

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ Čeští poslanci vydání sněmovnou. Zde je seznam. In: *Aktuálně* [online]. 4. 12. 2012 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/cesti-poslanci-vydani-snemovnou-zde-je-seznam/r~i:gallery:27076/r~i:photo:481847/?redirected=1556189507>

⁸⁹ DOLEJŠÍ, Milan. Mandát za mřížemi. Poslanci vydávají kolegy ochotněji než kdysi. In: *Česká televize* [online]. 24. 1. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2370748-mandat-za-mrizemi-poslanci-vydavaji-kolegy-ochotneji-nez-kdysi>

⁹⁰ MAREŠ. ref. 4, s. 187–201.

⁹¹ DOLEJŠÍ. ref. 63.

⁹² Od roku 1993 už bylo zbaveno imunity 15 poslanců. In: *Česká televize* [online]. 4. 6. 2012 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1166873-od-roku-1993-uz-bylo-zbaveno-imunity-15-poslancu>

⁹³ MAREŠ. ref. 4, s. 187–201.

Po jejím zrušení v roce 2010 Nejvyšším správním soudem, předsedá dodnes její následnici, Dělnické straně sociální spravedlnosti.⁹⁴

3. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)

Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) zní celý název politického hnutí, které založil Tomio Okamura spolu s Radimem Fialou, jako svůj druhý politický subjekt, s nímž chtěl Okamura vstoupit do českého politického systému. SPD vzniklo na jaře roku 2015, nicméně jejímu vzniku přímo předcházela vnitrostranická krize uvnitř strany Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury, kterou se budu podrobněji zabývat v následující kapitole.

SPD programaticky navazuje na již zmíněný Úsvit, základním rysem vyplývajícím i z názvu hnutí je snaha o ústavní a legislativní změny, jež by vedli k přímé demokracii založené na přímých volbách politiků, jejich odvolatelnosti a také na vyjadřování vůle občanů v referendech. Logo strany představuje zkratka SPD a vedle ní je umístěná vlající vlajka v barvách ČR. Hnutí se od počátku se jasně vymezilo: „*Prosazujeme patriotismus, přímou demokracii, trváme na zachování našich národních hodnot vůči EU, zpřísnění imigračních zákonů a odmítáme tolerovat nepřizpůsobivé skupiny, které parazitují na slušné většině. Chceme důstojné životní podmínky pro naše seniory a podporu rodin s dětmi. Odmítáme zvyšování daní. Prosazujeme zákon o referendu, přímou volbu a odvolatelnost a osobní, hmotnou a trestní odpovědnost politiků.*“⁹⁵

Část práce zabývající se SPD bude strukturována co nejpodobněji úseku o SPR-RSČ, pro přehlednější orientaci v textu a následné komparaci těchto stran.

3.1. Vývoj strany

Vzhledem k tomu, že SPD je v době vzniku této práce současnou parlamentní stranou, není proto etapa o zániku na rozdíl od SPR-RSČ možná. Zároveň také na rozdíl od SPR-RSČ měli čelní představitelé SPD politické zkušenosti z předchozích politických stran. Rozdělení vývoje tedy bude do třech kapitol, podle období na: okolnosti, jež předcházely vzniku strany a poté na předparlamentní a parlamentní etapu.

⁹⁴ VEGRICHTOVÁ, ref. 39, s. 153-154.

⁹⁵ SPD je zaregistrováno a přijímá členy! In: SPD [online]. 17. 6. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/spd-je-zaregistrovano-a-prijima-cleny>

Strana SPD byla založena Tomio Okamura a Radimem Fialou. K registraci došlo 2. června 2015,⁹⁶ nicméně pro úplné pochopení této parlamentní strany a jejích představitelů, je potřeba zmínit i okolnosti, jež vzniku SPD předcházely a přímo souvisejí s předchozí polickou kariérou obou zmíněných osob.

3.1.1. Okolnosti vzniku strany

Tomio Okamura začal svou politickou kariéru kandidaturou do Senátu ČR, kam byl v říjnu 2012 zvolen jako nestraník. V červnu 2013 již zakládá stranu Hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury, která se programaticky ale i názvem inspirovala knihou Pavla Kohouta, *Úsvit: kritika politického systému a návrh nové Ústavy pro Českou republiku*.⁹⁷ Především snaha o přebudování českého ústavního pořádku ve prospěch formy přímé demokracie, v zavedení přímé volby politiků včetně jejich odvolatelnosti a také posílením moci občanů pomocí referend, byla charakteristická pro toto hnutí.

Úsvit byl v roce 2013 ve volbách do PS úspěšný. Se ziskem 6,88 % obdržel 14 mandátů a 122 milionů korun v podobě státních příspěvků. Strana v té době neměla ani dostatek členů na pokrytí obdržených mandátů, a proto část mandátů obsadili nezávislí kandidáti. Nízký počet členů v hnutí a uzavřenost vůči přijímání nových členů později vedlo k vnitrostranickým neshodám. K tomu se přidalo i podezření z tunelování stranické pokladny předsedou, skrz vyplácení si milionových odměn za marketingové služby.⁹⁸ Okamura postupně ztrácel ve straně postavení a uvnitř hnutí mu vyrostl oponent Marek Černoš, který v boji o vnitrostranickou podporu Okamuru nakonec porazil.⁹⁹ Okamura s Fialou byli nejdříve vyloučeni z poslaneckého klubu Úsvitu¹⁰⁰ a z hnutí vystoupil spolu s Radimem Fialou a založili SPD.¹⁰¹

⁹⁶ Rejstřík politických stran a politických hnutí. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Vypis_Historie.aspx?id=468&typ=1

⁹⁷ KOPECKÝ, Josef. Okamura zakládá hnutí Úsvit. Chce odvolávat politiky a posílit prezidenta. In: *iDnes* [online]. 29. 4. 2013 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-zaklada-vlastni-politicke-hnuti.A130429_220029_domaci_kop

⁹⁸ CEMPER, Jan. Tomio Okamura vyváděl peníze ze strany na svůj účet. Smlouva to dokazuje. In: *Fórum 24* [online]. 11.10. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://forum24.cz/tomio-okamura-vyvadel-penize-ze-strany-na-svuj-ucet-smlouva-to-dokazuje/>

⁹⁹ LANG, Václav. Okamura si zakládá nové hnutí. In: *Novinky* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/368755-okamura-si-zaklada-nove-hnuti.html>

¹⁰⁰ KOPECKÝ, Josef. Okamuru vyloučili z klubu Úsvitu, hnutí po něm žádá zpět 760 tisíc. In: *iDnes* [online]. 24. 3. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamuru-vyloučili-z-klubu-uvitu-hnuti-po-nem-zada-zpet-760-tisic.A150324_094412_domaci_kop

¹⁰¹ VENTUROVÁ, Jitka a Josef KOPECKÝ. Okamura vystoupil z Úsvitu, zakládá hnutí Svoboda a přímá demokracie. In: *iDnes* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05].

Černoch následně Úsvit propojil s nově vzniklou stranou Národní zájmy¹⁰², založenou nestraníky zvolenými do PS za Úsvit. V červenci 2015 se tak oba subjekty spojili v jeden a vznikla tak strana Úsvit-Národní Koalice.¹⁰³ Tato strana však již v budoucnu žádné úspěchy neslavila. Upozornila na sebe ještě volební spoluprací s Blokem proti Islámu Martina Konvičky.¹⁰⁴ Dne 13. prosince 2017 Konference hnutí rozhodla o zrušení politické strany a přeměnu ve spolek.¹⁰⁵ Marek Černoch z hnutí kvůli jeho směřování odešel a vstoupil do ODS.¹⁰⁶

3.1.2. Předparlamentní etapa

Vzhledem k tomu, že se Okamura považoval za autora původního programu hnutí Úsvit, nově vzniklé SPD tak pokračovalo s programem, který předtím Okamura s Fialou prosazovali v rámci Úsvitu.¹⁰⁷ Zároveň dochází k masovému náboru nových členů a tvorbě lokálních buněk po celé republice.¹⁰⁸ Během tiskové konference, kde Okamura s Fialou oznamovali založení SPD se Fiala vyjádřil o SPD jako „*radikálním hnutí s radikálními politickými cíli*“¹⁰⁹, jedním

Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-opustil-usvit-zaklada-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie.A150505_101715_domaci_hv

¹⁰² Okamurův Úsvit končí. Konference podpořila vznik nové strany. In: *Lidové noviny* [online]. 24. 2. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/okamuruv-usvit-konci-konference-podporila-vznik-nove-strany.A150224_134347_ln_domov_ele

¹⁰³ MARTINEK, Jan. Úsvit se sloučil s Národními zájmy, vzniká nová strana. In: *Novinky* [online]. 7. 7. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/374423-usvit-se-sloucil-s-narodnimi-zajmy-vznika-nova-strana.html>

¹⁰⁴ KOPECKÝ, Josef. Blok proti islámu se dohodl s Úsvitem. Půjdou společně do voleb. In: *iDnes* [online]. 8. 9. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/blok-proti-islam-se-dohodl-s-usvitem-pujdou-spolecne-do-voleb.A150908_133301_domaci_kop

¹⁰⁵ Oznámení o zrušení politické strany Úsvit-Národní Koalice. In: Ministerstvo *vnitřní ČR* [online]. 13. 12. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/mv-60042-75-vs-2013-priloha-1.aspx>

¹⁰⁶ VEINLICH, JAKUB. Velké převlékání politických dressů: Černoch od Okamury je v ODS, senátorka Syková utekla ČSSD k ANO. In: *Info* [online]. 9. 6. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.info.cz/volby/komunalni-volby-2018/velke-prevlekani-politicky-dresu-cernoch-od-okamury-je-v-ods-senator-ka-sykova-utekla-cssd-k-ano-31902.html>

¹⁰⁷ Okamura zakládá nové hnutí – program prý bude stejný jako u Úsvitu. In: *Česká televize* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1525754-okamura-zaklada-nove-hnuti-program-pry-bude-stejny-jako-u-usvitu>

¹⁰⁸ Okamura zakládá novou stranu. Svoboda a přímá demokracie bude mít stejný program jako Úsvit. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-63966930-okamura-zaklada-novou-stranu-svoboda-a-prima-demokracie-bude-mit-stejny-program-jako-usvit>

¹⁰⁹ Okamurovo hnutí Svoboda a přímá demokracie získalo registraci. Nabírá členy a chce odejít z EU. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 16. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-64178160-okamurovo-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie-ziskalo-registraci-nabira-cleny-a-chce-odejit-z-eu>

z hlavních cílů bude referendum o vystoupení z EU a dále pak nulová tolerance vůči imigrantům.¹¹⁰

SPD se účastnilo před klíčovými volbami do PS ještě krajských voleb v roce 2016, kde měli společnou kandidátku se Stranou práv občanů a také měli tři kandidáty do Senátu.¹¹¹ Kampaň SPD probíhala na sociálních sítích často formou video blogů předsedy Okamury, který byl od počátku klíčovým promotérem značky SPD. Kromě tradičních plakátů a předvolebních tiskovin se strana účastnila mnoha společensko-kulturních událostí a festivalů, kde využívala nashromážděné masy lidí, skrz osobní kontakt, k šíření své popularity. Okamura se zároveň dobře přizpůsobil v té době propukající imigrantské krizi z blízkého východu, která se po roce 2015 stala celospolečenským tématem a také nosným tématem, do pozadí tak u SPD částečně ustoupilo téma přímé demokracie.¹¹²

V průběhu dvou let se Okamurovo SPD stalo dominantním proti imigrantským hnutím, což se potvrdilo ve volbách do PS v roce 2017, kdy naprosto s přehledem získalo voliče od konkurence. Blok proti Islámu, Islám v ČR nechceme, DSSS, Blok proti Islamizaci, Úsvit-NK a jejich představitelé Konvička, Vandas, Bartoš, Černochoch a další naopak skončili jen s hrstkou skalních voličů.¹¹³

3.1.3. Parlamentní etapa

Ve volbách do PS v roce 2017 SPD obdrželo 10,64 % hlasů a na celkovém čtvrtém místě získalo 22 poslaneckých mandátů.¹¹⁴ Ve sněmovně skončilo v opozici, přestože Okamura měl zájem podílet se na vládě s vítězným hnutím ANO.¹¹⁵ Spolu s vládou se však SPD spolupodílelo na přijetí mnoha kontroverzních zákonů a novel. Za uvedení stojí například zdanění církevních

¹¹⁰ Tamtéž.

¹¹¹ Koalice Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) a Strana Práv Občanů podepsána. In: *Strana práv* [online]. 4. 6. 2016 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.stranaprav.cz/news/koalice-svoboda-a-prima-demokracie-%E2%80%93-tomio-okamura-spd-a-strana-prav-obcanu-podepsana-529117.htm>

¹¹² Tomio Okamura. In: *Facebook* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/>

¹¹³ RYŠAVÝ, Zdeněk. Krajské a senátní volby 2016: Úspěch Okamury, debakl Vandase, Konvičky a Bartoše. Zvláštní postavičky na kandidátce ČSSD. In: *Romea* [online]. 9. 10. 2016 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/krajske-a-senatni-volby-2016-uspech-okamury-debakl-vandase-konvicky-a-bartose-zvlastni-postavicky-na-kandidatce-cssd

¹¹⁴ Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017 (promítnuto usnesení NSS). In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ>

¹¹⁵ Okamura nabízí, že ve vládě nahradí ČSSD, podpořil by i „vládu odborníků“. In: *Echo 24* [online]. 14. 11. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SqP5E/okamura-nabizi-ze-ve-vlade-nahradi-cssd-podporil-by-i-vladu-odborniku>

restitucí.¹¹⁶ Zároveň se někteří poslanci z klubu SPD stihli negativně proslavit skandálními výroky. Na poslance Roznera a Okamuru byla podána trestní oznámení za jejich výroky ke koncentračnímu v Letech u Písku. Zatímco u Okamury policie případ odložila¹¹⁷, u Roznera to došlo až k hlasování ve sněmovně o zbavení ho imunity.¹¹⁸ Strana se chová velice hierarchicky, osobní mediální vyjádření jiných členů, než je Okamura nebo Fiala jsou spíše výjimečná. Vnitřní fungování strany je veřejnosti pečlivě skrýváno. Na venek tak je chování SPD jednotné, strana je homogenní, bez výrazných názorových proudů. Poprvé došlo k odchylce v únoru 2019 v podobě vnitrostraničkému rozkolu mezi Lubomírem Volným a Okamurou. Moravskoslezská buňka, které Volný předsedal byla zároveň zrušena pro nedodržování stanov a Volný po krátké době spolu s několika dalšími členy SPD opustil a přešel k novému subjektu Jednotní Alternativa pro Patrioty.¹¹⁹

V komunálních volbách na podzim 2018 strana nijak významně neuspěla, v největších českých městech navíc strana nepřekročila ani 5 % hranici.¹²⁰

Na závěr považuje autor za vhodné zmínit kauzu s prvním českým teroristou, která se SPD dotýká. Vše se stalo před sněmovními volbami 2017, kdy sedmdesátiletý důchodce Jaromír Balda pokácel ve středočeském kraji dva stromy na koleje. Jeho snahou bylo podnítit nenávist vůči muslimským imigrantům. K činu se u soudu přiznal a dostal 4 roky vězení.¹²¹ Pan Balda byl podle dostupných informací podporovatelem PSD a na mnoha fotografiích je doloženo,¹²² že SPD pomáhal s kampaní a byl v kontakty se členy. Zda on sám

¹¹⁶ OKAMURA, Tomio. [Hnutí SPD podpořilo zdanění ...]. In: *Facebook* [online]. 26. 1. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2389745494369585>

¹¹⁷ Výroky Okamury a Roznera o romském táboře v Letech nejsou trestným činem, policie případ odložila. In: *iRozhlas* [online]. 16. 10. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomio-okamura-miroslav-rozner-spd-holokaust-lety-u-pisku-vyroky_1810161036_haf

¹¹⁸ ČEMUSOVÁ, Tereza. Popřel holokaust. 'Přečtěte si, co píše policie v žádosti o vydání poslance SPD Roznera. In: *iRozhlas* [online]. 20. 12. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/miloslav-rozner-spd-popreni-holokaustu-pseudokoncentrak-tabor-v-letech-tomio_1812200600_tec

¹¹⁹ Z SPD do Jednotných. Volný, Bojko a Nevludová vstoupili do nového hnutí. In: *Česká televize* [online]. 17. 3. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2762657-z-spd-do-jednotnych-volny-bojko-a-nevludova-vstoupili-do-noveho-hnuti>

¹²⁰ Volby do zastupitelstev obcí. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv22?xjazyk=CZ&xid=0&xv=8>

¹²¹ HANSLÍK, Hanuš. *Vyděšený harmonikář* [online]. 15. 4. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/219452801240014/video/688639>

¹²² DRAGON, Radek, Jakub ZELENKA a Lukáš PRCHAL. Věrný fanda SPD s harmonikou. Kdo je důchodce, kterému hrozí doživotí za teroristický útok na vlak? In: *Aktuálně* [online]. 2. 3. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ochotny-duchodce-zapaleny-fanda-spd-soused-e-popisuji-muze-kt/r~12fd23d61e3e11e8aca5ac1f6b220ee8/?redirected=1557071911>

byl členem se nepodařilo zjistit. Okamura i SPD jakékoliv souvislost odmítli a k panu Baldovi se nehlásí.¹²³

3.2. Programatika

SPD své programové vymezení zveřejnila na svých oficiálních webových stránkách. Mají ho rozlišené ve dvou, obsahově se značně překrývajících strukturách – „Politický program SPD“ a „Volební program SPD“. Jedná se o poměrně jasná a velmi stručně popsána stanoviska oproti běžným parlamentním stranám, nicméně se v něm nedá vyčíst mnoho konkrétních řešení. Dále je vhodné znovu podotknout, že program navazuje na knihu Úsvit: kritika politického systému a návrh nové Ústavy pro Českou republiku od Pavla Kohouta, stejně jako tomu bylo v případě hnutí Úsvit.

3.2.1. „Politický program SPD“¹²⁴

Obsahuje 10 programových výstupů:

1. *Chceme radikální změnu politického systému, chceme přímou demokracii, referendum a odvolatelnost politiků*

Cílem je uzákonění „širokého referenda jako nejvyššího projevu vůle občanů“¹²⁵. Občané se tak mají stát hlavním tvůrcem klíčových politických rozhodnutí, dále má být zavedena přímá volba starostů, hejtmanů i poslanců. Požadují také odvolatelnost politiků a klouzavý mandát pro poslance. Vládu by jmenoval i „řídil“¹²⁶ občany přímo zvolený i odvolatelný prezident.

2. *Osobní, hmotná a trestní odpovědnost politiků*

Cílem je zamezit plýtvání veřejnými prostředky a vymezují se proti „tunelování“¹²⁷ a „obohacování kmotrovských stranických mafí“¹²⁸. Na to navazují záměrem uzákonit osobní, hmotné a trestní odpovědnost pro politiky, soudce, exekutivu a státní zástupce.

¹²³ MALECKÝ, Robert. SPD a terorismus. Důkazů o spojení s obžalovaným důchodcem je víc, než by bylo Okamurovi milé. In: *Hlidací pes* [online]. 10. 1. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/spd-a-terorismus-dukazu-o-spojzeni-s-obzalovanym-duchodcem-je-vic-nez-by-bylo-okamurovi-mile/>

¹²⁴ POLITICKÝ PROGRAM SPD. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

¹²⁵ Tamtéž.

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ Tamtéž.

3. *Chceme zákon o prokázání původu majetku*

Podle SPD by se tímto zákonem odhalilo, kdo získal majetek nelegální cestou a 100 % zdaněním navrhuje, aby mu byl státem odebrán. Nabytý majetek by se pokazoval po překročení hranice 20 milionů korun a zároveň by se muselo prokazovat i retrospektivně. „*Co zloději ukradli, musí vrátit! Nelze připustit zbohatnutí politicko-korupční mafie na úkor ostatních občanů.*“¹²⁹

4. *Konec zvyšování daní*

SPD se staví na odpor vysokým daním a jejich růstu na úkor občanů, naopak navrhuje cestu postupného snižování DPH a spotřební daně. Souběžným cílem je vytvořit stabilní ekonomické prostředí a v neposlední řadě by rádi zvýhodnili daně z příjmu fyzických osob u rodin s více než třemi dětmi (včetně). Zavazují se k přípravě reformy, jež by zjednodušila daňový systém a s ní související administrativu.

5. *Budeme vytvářet nová pracovní místa – podpoříme proto podnikatele a živnostníky*

Způsob, jak toho dosáhnout, představuje SPD takto: „*Chceme platbu DPH ze skutečně zaplacených faktur a odstranění ručení za platbu DPH u obchodního partnera. Podporou podnikatelského prostředí v průmyslu, zemědělství a službách vytvoříme nová pracovní místa. Státní rozpočet musí realizovat zásadní a strategické investice v dopravě a infrastruktuře, které podpoří podnikatelské prostředí a možnosti. Zde musí být efektivně využity naše peníze, které se vrací do rozpočtu v podobě fondů EU. Pro podnikatele tak vytvoříme podmínky, které budou předpokladem pro udržení hospodářského růstu republiky. Podpoříme podnikání v oborech s vysokou přidanou hodnotou a budeme prosazovat zásadní snížení administrativní zátěže spojené s podnikatelskou činností.*“¹³⁰

6. *Nedovolme další okrádání občanů lichvářskou a exekutorskou mafii*

SPD chce vyjednat přijetí zákona, jež by znemožňoval spekulativní exekuce způsobené lichvářskými půjčkami. „*Nikdo nemůže být takto připraven o bydlení a důstojnost. Exekuce musí respektovat základní občanská práva.*“¹³¹

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ Tamtéž.

7. *Chceme právo a spravedlnost. Chceme stát sloužící občanům*

V tomto bodu se SPD vymezuje proti snahám omezit možnosti legálního držení zbraní u občanů. Dále se zasazuje o změny ve státní správě, jež povede k „*funkčnímu, úspornému a demokratickému státu*“¹³², ve kterém není občan zbytečně zatěžován povinnostmi a je mu umožněno dovolat se svých práv. V jejich vizi „*musí stát budovat udržitelný sociální, vzdělávací a zdravotní systém, chránit svobodu, rodinné hodnoty a bezpečí občanů*“¹³³. Dále odmítají „*pozitivní diskriminaci a preferenci občanů na základě rasy, etnika nebo náboženství*“¹³⁴.

8. *Nechceme drahý a nefunkční sociální systém, chceme systém podporující všechny slušné lidi – seniory, rodiny s dětmi, zdravotně postižené občany i děti ohrožené bídou*

Je pro nás nepřijatelné dále tolerovat systém, kde vzniká vrstva lidí, kteří již nemají zájem pracovat, neznají slova jako povinnost a odpovědnost a terorizují své okolí kriminalitou. Na druhé straně tento systém šikanuje a ponižuje řádné občany, kteří se ocitli v nouzi. Jsme proti pozitivní diskriminaci. Zjednodušíme systém a zavedeme strop pro výši sociální podpory pro občany, kteří nežijí řádným životem. Podpora nesmí umožnit lenochům žít lépe než lidem, kteří pracují. Podporu zaslouží pouze ti, kteří vedou řádný život a řádně vychovávají děti. Zamezíme vyplácení neoprávněně vysokých podpor sociálního bydlení.“¹³⁵

Dále pak chtějí nezvyšovat věk pro odchod do důchodu a rovnoměrné zvyšování důchodů seniorům.

9. *Chceme budoucnost bez dluhů*

Tento bod vyjadřuje snahu inspirovat se legislativou ve Švýcarsku a dosáhnout tak každoročně vyrovnaných rozpočtů.

10. *Nechceme být provincií EU, chceme rozvíjet a bránit suverénní Českou republiku*

Cílem SPD je uspořádat referendum občanů o vystoupení z EU a posílit suverenitu ČR. „*Nechceme Evropu nesystémových dotací, dávek a úředníků.*“¹³⁶ Dále zpřísnit podmínky

¹³² Tamtéž.

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ Tamtéž.

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ Tamtéž.

pro imigrační politiku ČR: „*Nechceme zde nepřizpůsobivé imigranty nebo příchod islámských náboženských fanatiků.*“¹³⁷ A také slibují posílení systému aktivních vojenských záloh a zapojení občanů do ochrany země. „*Armáda musí ukončit zahraniční expedice bez mandátu OSN a neodkladně se začít připravovat k obraně země.*“¹³⁸

K vypracování této kapitoly bylo použito oficiálních stránek SPD.¹³⁹

3.2.2. „Volební program SPD“¹⁴⁰

V této části, která navazuje na webu SPD na „Politický program“ předkládá 8 stanovisek.

1 Demokracii a svobodu – Už nikdy o nás bez nás.

Protože jsou demokracie a svoboda v Česku podle SPD vážně ohroženy, mají za cíl legislativní změny, jež povedou k přímé volbě politiků a také k jejich odvolatelnosti. Dále také trestní a hmotnou odpovědnost. „*Všechny politiky musíme volit přímo, stejně jako prezidenta. Pouze tak omezíme moc stranických mafii.*“¹⁴¹

Občané by měli získat také právo rozhodovat o veřejných věcech v referendu, proto budou prosazovat zákon o obecném referendu. SPD by tak chtělo, aby došlo referendům o setrvání ČR v EU a NATO, jakožto součást klíčových otázek o budoucnosti a směřování země.

„*Za zásadní ohrožení demokracie považujeme činnost takzvaných neziskových organizací s politickým a ideologickým programem. Dnes jsou úzce propojeny na činnost státní správy a realizují ideologické a politické cíle za veřejné prostředky. Zakážeme jejich financování z prostředků státního rozpočtu.*“¹⁴²

V rámci veřejnoprávních médií bude SPD prosazovat zrušení koncesionářských poplatků a vyšší státní dohled nad fungováním televize a rozhlasu.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ VOLEBNÍ PROGRAM SPD. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Tamtéž.

2 *Ne islámu, ne teroristům. Více je bezpečnost našich občanů.*

SPD se zde vymezuje proti přijímání migrantů a islamizaci ČR pod záminkou multikulturalismu. „*Nedovolíme v České republice vznik páté kolony radikálních muslimů. Právo šaría a islámský džihád jsou ohrožením naší svobody a bezpečnosti. Jejich propagaci a šíření postavíme mimo zákon a porušení budeme jednoznačně trestat.*“¹⁴³ Znovu se objevuje požadavek na ochranu práva na držení zbraně. Zabývá se i armádou, jejíž hlavním úkolem má být ochrana vlastních hranic, nikoliv „*k zahraničním expedicím bez mandátu RB OSN*“¹⁴⁴. Také podle švýcarského vzoru zavede osmi týdenní vojenský výcvik pro mladé a prohloubit vojenskou spolupráci zemí V4. V rámci vnitřní bezpečnosti navrhuje SPD navýšení platového ohodnocení u bezpečnostních a záchranných složek systému. Zpřísní tresty za opakovanou kriminalitu a pro recidivisty. Prosadí, aby zákony platili pro všechny stejně, protože je „*nepřijatelné, aby imigranti stáli nad zákonem, jak to vidíme v sousedních zemích*“¹⁴⁵.

3 *Konec diktátu EU. Odejeme po anglicku.*

SPD vnímá členství v EU jako ztrátu národní suverenity, a proto bude SPD prosazovat referendum o vystoupení ČR z EU. „*Nejdříve navrhne Evropské unii jednání o změně podmínek členství v EU. Budeme žádat plnou suverenitu v otázce imigrace, vnitřní a vnější bezpečnosti, potravinové a energetické bezpečnosti, daní a měny. Budeme žádat právo odmítnout legislativní kroky na základě směrnic EU.*“¹⁴⁶ V případě, že se tak do 6 měsíců nestane, vyhlásí referendum o vystoupení z EU a vztahy s členskými zeměmi budou fungovat na základě smlouvy o Evropské zóně volného obchodu (EFTA). Dále pak: „*Využijeme izraelské zkušenosti ke kontrole činnosti tzv. politických nevládních organizací, jejich financování a jejich řízení ze zahraničí*“¹⁴⁷.

4 *Spravedlnost pro každého.*

V tomto cíli SPD obhájí potřebu zavedení zákona o zpětném prokazování nabytého majetku nad 20 milionů korun. Při prokázání nelegálního nabytí, dotyčným by ho stát odebral 100 % zdaněním. Dále se SPD zabývá přidělováním sociálních dávek a jejich příjemci

¹⁴³ Tamtéž.

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ Tamtéž.

a rozšířili by působnost NKÚ, aby mohl kontrolovat hospodaření např. veřejnoprávní České televize. Podporují transparentnost při výběrových řízení a zveřejňování smluv. V neposlední řadě se zabývají i problematikou exekucí, navrhují prosadit zákon o místní příslušnosti exekutorů a jejich „zestátnění“, což by mělo podle SPD vést k vyřešení současných problémů s exekucí spjatých.

5 *Peníze pracujícím rodinám a důchodcům. Ne imigrantům, ne parazitům.*

V tomto programovém bodě se SPD zabývá podporou rodin, především těch, co mají 3 a více dětí. Zároveň by se jednalo o rodinu, kde alespoň jeden rodič je zaměstnaný, a nesměli by mít zápis v trestním rejstříku. „*Odmítáme sociální podporu práce schopných rodičů, kteří dlouhodobě nepracují, nemají čistý trestní rejstřík a tolerují neomluvené hodiny svých dětí v rámci školní docházky.*“¹⁴⁸ Dále v krátkosti uvádějí, že zvýší nejnižší důchody a budou podporovat státem garantované důchodové připojištění.

6 *Vyšší platy – paušální a jednoduché daně.*

SPD kritizuje současný komplikovaný stav výběru daní, daňovou výměru i elektronickou evidenci tržeb. Staví se proti zvyšování daní a navrhuje, že po vystoupení ČR z EU nahradí daň z přidané hodnoty daní obrátovou, která sníží riziko daňových úniků a nebude administrativně tolik náročná. Za cíl pro rozvoj české ekonomiky si stanovují budovat dopravní a energetickou infrastrukturu, s důrazem na podporu individuálních projektů občanů v oblasti energetiky k zajištění pro vlastní spotřebu. Také podporují smysluplné využití obnovitelných zdrojů.

7 *Konec rozkrádání země. Naše přírodní bohatství zpět do rukou státu.*

Nadnárodní korporace podle SPD ovládají český trh s vodou, čerpají dotace na obnovitelné zdroje energie a zneužívají svého monopolního postavení. Zároveň uvádějí nijak podložené finanční částky, na kolik takové dotace vyjdou jednoho každého občana ČR nebo o kolik se v posledních letech zvýšila cena pitné vody apod. Programem SPD tak „... je deprivatizace vodárenských společností zpět do rukou měst a obcí“¹⁴⁹. Dále posílení pravomocí regulačních úřadů, telekomunikačního úřadu, ukončení dotací pro „solární barony“¹⁵⁰, s tím že tyto finance se použijí na podporu pracujících rodin s dětmi. Nadnárodní

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Tamtéž.

korporace budou muset alespoň polovinu zisků investovat zpátky v Česku a bude se podporovat místní a regionální podnikání.

8 *Vzdělání dětí a zdraví občanů na prvním místě.*

Poslední bodem je vzdělání a zdravotnictví, které SPD považuje ve špatném stavu. Co se týče platového ohodnocení, chtějí, aby plat začínajícího učitele i lékaře přesahoval 130 % průměrné mzdy. Tím tak chtějí zabránit odchodům do zahraničí. Školství musí podle nich projít reformou, jak z hlediska učebního plánu, tak i v rámci administrativní zátěže. „*Ve školství musí skončit ideologizace a ukvapené reformy.*“¹⁵¹ V SPD jsou pro zachování dětských domovů a speciálního školství a také odmítají školskou inkluzi.

Ve zdravotnictví chtějí skrze digitalizaci údajů o stavu pacientů snížit administrativní zátěž a také se podle SPD musí posílit úloha státu při kontrolách čerpání financí z veřejného zdravotního pojištění. Dále chtějí omezit přesčasovou práci ve zdravotnictví a poupravit vzdělávání doktorů a zdravotních sester na základě doporučení z lékařské komory. Na závěr doplňují, že: „*Zpoplatníme studium na lékařských fakultách a dalších vysokých školách pro všechny cizince bez rozdílu a podpoříme nárůst kapacit pro české studenty.*“¹⁵²

K vypracování této kapitoly bylo použito oficiálních stránek SPD.¹⁵³

3.3. Komunikace s veřejností

Ohledně vyjádření do médií, poskytované rozhovory, tiskové konference, účast na debatách, jedná se o činnost především předsedy Okamury popřípadě 1. místopředsedy Radima Fialy. Ostatní členové se do podobných situací nedostávají příliš často, což může být mimo jiné podpořeno i skutečností, že ta mediální vyjádření, která poskytli jiní členové, mnohdy nevyzněly příliš ve prospěch SPD.

Co se týče komunikace strany vůči svým příznivcům, vyloženě strategickým se stává facebookový účet Tomia Okamury, popřípadě stranické účty, na kterých se objevují jak textová, tak i video blogová vyjádření Okamury a jejich dosah na voliče bývá obecně rámci vyšších desetitisíců. Jak poskytovanými mediálními, tak vlastními sděleními se budu v následujících podkapitolách zabývat.

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² Tamtéž.

¹⁵³ Tamtéž.

3.3.1. Komunikace v médiích

Vztah mezi SPD a mediálními společnostmi nebyl od počátku jednoduchý. Zatímco SPR-RSČ si stěžovalo na mediální blokádu, SPD nemá o pozornost médií nouzi. Přístup médií vůči SPD však vnímají členové hnutí poměrně jednoznačně. Jakákoliv mediální společnost či instituce se pro SPD a jejího předsedu stává zaujatou a zmanipulovanou ve chvíli, kdy zveřejní zprávu/reportáž vyznívající v neprospěch SPD.¹⁵⁴

Zároveň členové SPD se sami chovají před médii často kontroverzně: opakovaně odmítají dávat rozhovory v mnoha pořadech a místo toho sklouzávají k urážející kritice daných pořadů, na stranické konference odmítají dát akreditace mnohým mediálním společnostem a zároveň se vůči těmto médiím Okamura vymezuje na sociálních a vyzývá své příznivce, aby tato média nesledovali.¹⁵⁵ Vůči veřejnoprávní ČT se Okamura vymezuje nejhlasitěji,¹⁵⁶ zároveň mají chystané změny ČT zakomponované i v již uvedeném volebním programu a předseda SPD se ČT pravidelně věnuje i ve svých video blozích.¹⁵⁷ Zajímavý posledním „nepřítelem“ se pro SPD stal pochybný a manipulativní web Aeronet,¹⁵⁸ který v minulosti SPD samo vyzdvihovalo a odkazovalo se na něj.¹⁵⁹

¹⁵⁴ OKAMURA, Tomio. Neuvěřitelná manipulace ČT. In: *YouTube* [online]. 22. 1. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=qVBgsSULDgI>

srovnej

OKAMURA, Tomio. Mediální žumpa. In: *YouTube* [online]. 31. 1. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=nHdJiUfY23I>

srovnej

OKAMURA, Tomio. Zprofanovaná média. In: *YouTube* [online]. 30. 9. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VP9klBkeh1Q>

¹⁵⁵ Tomio Okamura. In: *YouTube* [online]. 17. 5. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1WUfljRQxNw>

¹⁵⁶ OKAMURA, Tomio. [Mimořádně arogantní vedoucí...] In: *Facebook* [online]. 31. března 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2493941640616636?__tn__=K-R

¹⁵⁷ Tomio Okamura: Zmanipulovaná Česká televize. In: *YouTube* [online]. 15. 5. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=ltwWq9d_6U

¹⁵⁸ OKAMURA, Tomio. [Aeronet slouží nadnárodním...] In: *Facebook* [online]. 25. března 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2483529788324488>

¹⁵⁹ Okamura versus Aeronet. Jejich vztah ochladl po vyloučení poslance Volného z SPD. In: *Česká televize* [online]. 30. 3. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/2774528-okamura-versus-aeronet-jejich-vztah-ochladl-po-vyloucení-poslance-volneho-z-spd>

Mediální vyjádření členů SPD byla často terčem kritiky. Několikrát na sebe poslanec a místopředseda Miroslav Rozner upozornil, svými vyjádřeními do televizních kamer.¹⁶⁰ Za vyjádření se o „neexistujícím pseudokoncentráku“¹⁶¹ v Letech u Písku se dokonce muselo hlasovat v PS, zda zbavit imunity a na žádost vydat Roznera k trestnímu stíhání. Nakonec vydán nebyl.¹⁶² I předseda Okamura se ve volebním štábu prezidenta Zemana vyjádřil ke koncentračnímu táboru v letech. Bylo na něj podáno trestní oznámení, nicméně policie stíhání nezačala.¹⁶³ Okamura se nakonec za svá vyjádření omluvil.¹⁶⁴

Naopak pravděpodobně nejčastěji navštěvovaným a nejoblíbenějším mediálním domem je pro Okamuru TV Barrandov, kde se mu dostává značné mediální přízně v mnohých diskuzních pořadech moderovaných Jaromírem Soukupem¹⁶⁵, mediálním magnátem, který je spojován s okruhem lidí blízkých prezidentu Zemanovi, včetně samotného prezidenta.¹⁶⁶

¹⁶⁰ Předvolební debata ČT24 o kultuře. In: *Česká televize* [online]. 29. 9. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/2257843-predvolebni-debata-ct24-o-kulture>

srovnej

PÍHOVÁ, Dominika. Zestátnění, totalita i vybrušování. Výroky poslanců, které rezonují po volbách nejen na facebooku či twitteru. In: *iRozhlas* [online]. 25. 10. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/volby/vyrok-poslanec-okamura-rozner-hlavaty-feri-babis-belobradek-volby-2017_1710251552_dp

¹⁶¹ HEROLDOVÁ, Martina. Tábor v Letech? Neexistující pseudokoncentrák, řekl Rozner z SPD. Podle právníků mu hrozí stíhání. In: *Aktuálně* [online]. 5. 2. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tabor-v-letech-neexistujici-pseudokoncentrak-rekl-rozner-z-s/r-6d949e1a0a6011e8bacfac1f6b220ee8/>

¹⁶² Roznera kvůli výrokům o tábore v Letech ke stíhání nevydáme, rozhodli poslanci. In: *iRozhlas* [online]. 13. 3. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/miloslav-rozner-vyroky-tabor-v-letech-spd-poslanec-snemovna_1903131629_ako

¹⁶³ ROSŮLKOVÁ, Jana, Jan VÁVRA a Aleš LIGAS. Výroky Okamury a Roznera o tábore v Letech nejsou trestným činem. Policie případ odložila. In: *Česká televize* [online]. 16. 10. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2624024-okamura-a-rozner-nebudou-za-vyroky-o-tabore-v-letech-trestne-stihani>

¹⁶⁴ Tomio Okamura: Tábor v Letech. In: *YouTube* [online]. 2. 2. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EamDsmL2T9A>

¹⁶⁵ Tomio Okamura. In: *Youtube* [online]. 30. 4. 2015 [cit. 2019-05-05] https://www.youtube.com/channel/UCJjGNjN97BAk85Xb_c7shOQ/videos

¹⁶⁶ TOMÁNEK, Tomáš. Jaromír Soukup dostal od prezidenta hodinky k padesátinám. Kdo další přijel gratulovat? In: *Lidové noviny* [online]. 22. 2. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/jaromir-soukup-oslavi-padesatku-s-darkem-dorazi-i-prezident-zeman.A190221_210812_ln_domov_blv

Podobně jako kdysi Sládek, používá Sládek rétorické obraty, při nichž obviňuje tradiční média, ze snahy poškodit jeho hnutí a politické cíle. Jak nedostatečným prostorem k vyjádření, tak podle jeho názoru i pomluvami a nepravdami.¹⁶⁷

Na druhou stranu, SPD se dostává oproti SPR-RSČ poměrně veliká mediální podpora. Jak již bylo uvedeno u SPR-RSČ, to se do televize dostávalo skutečně výjimečně a skutečně mělo problém s mediální publicitou. Naopak právě SPD je v dnešní době téměř o 20 let později mediálně exponovaná a pravidelně bývá součástí veřejného dění. Zároveň má v dnešní digitální době samo dostatek vlastních prostředků, jak být vidět ve virtuálním prostoru.

3.3.2. Vlastní komunikace

Způsob, jakým SPD komunikuje odráží i strukturu samotné strany, která funguje na pyramidovém centristickém rozvrstvení pravomocí. Klíčovým aktérem je Okamura, který ke své komunikaci využívá primárně sociální síť Facebook. Strana nicméně nevsází pouze na virtuální kontakt, ale mnoho prostředků putuje i do tradičních způsobů komunikace v podobě tiskovin, plakátů, billboardů, veřejných setkávání s občany, mítinků a konferencí. Vše zmíněné bude podrobněji rozvedeno v následujících podkapitolách.

3.3.2.1. Facebook

Tato sociální síť se stala základním komunikačním kanálem mezi SPD a příznivci. Klíčovým je stránka Tomia Okamury, která má dnes téměř 260 000 sledujících.¹⁶⁸ Skrz něj je schopný udržovat jak pravidelný kontakt s příznivci, tak oslovovat potenciální nové voliče skrz placené, správně cílené sponzorované příspěvky, tak, jak to dnešní sociální sítě umožňují.

Způsob sdělení je kromě psaných vyjádření také v podobě videí a video blogů, které Tomio Okamura natáčí. Jedná se o videa kratšího rozsahu průměrně okolo 2 minut dlouhá. Ty se staly virálními a nejúspěšnějšími ve smyslu dosahu. Videá a video blogy zveřejněné na Facebooku současně Okamura umísťuje i na svůj účet na youtube.com.¹⁶⁹ Ve většině svých

¹⁶⁷ Tomio Okamura: Zprofanovaná média. In: *YouTube* [online]. 30. 9. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VP9klBkeh1Q>

¹⁶⁸ Tomio Okamura – SPD, *Facebook* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/>

¹⁶⁹ Tomio Okamura, *YouTube* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.youtube.com/channel/UCJjGNjN97BAk85Xb_c7shOQ

příspěvků se obsahově zaměřuje na informování, jak o současných událostech interpretovaných vlastním pohledem na situaci¹⁷⁰, tak k propagaci SPD a jejího programu a činnosti.¹⁷¹

Oficiální zastřešující účet SPD sice má, ale s dosahem na 33 000 sledujících¹⁷² není příliš relevantní. Okamurův facebookový účet je tak na vrcholu celé pyramidové struktury facebookových účtů SPD. Na něj se navazují jednotlivé účty krajů a po nich jednotlivých měst, ve kterých má SPD zřízené své kluby. Tyto účty svým obsahem především informují o dění v dané lokalitě z pohledu SPD, popřípadě pomáhají zvýšit dosah sdělení Okamury sdílením jeho příspěvků. Na konci pyramidy se dostáváme až k samotným členům a příznivcům strany, kteří ochotně vzniklý obsah šíří do svého virtuálního sociálního prostoru.

3.3.2.2. Veřejná setkávání

Na osobním setkávání Tomio Okamura již pravidelně staví část předvolební kampaně. Kromě pravidelných předvolebních výjezdů za občany do různých koutů České republiky, které jsou v dnešním politickém prostředí běžnou praxí, organizoval například konferenci evropských protiimigračních stran v roce 2017. V rámci kampaně na letošní květnové volby do Evropského parlamentu již oficiálně zveřejnil pozvánku na koncert skupiny Ortel na Václavském náměstí 25.4. 2019, který SPD pořádá a kde Okamuru přijdou podpořit Le Penová, Wilders a Salvini, kterými se bude autor podrobněji zabývat v dalších kapitolách.¹⁷³

3.3.2.3. Tiskoviny a tradiční marketingové prostředky

Na úvod by autor rád vysvětlil, co pod pojmem tradiční marketingové prostředky má na mysli. Jedná se v podstatě o jakýkoliv typ reklamy, propagačního materiálu a tiskoviny, který nesouvisí s jakoukoliv sociální sítí, ať už jde o nejčastěji o Facebook, Twitter či YouTube nebo jiné, méně využívané sociální platformy pro komunikaci.

¹⁷⁰ OKAMURA, Tomio. [Máme tady otřesný případ...] In: *Facebook* [online]. 29. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/a.185333081477515/2490349657642501/?type=3&theater>

¹⁷¹ OKAMURA, Tomio. [Včera jsem se dočetl...] In: *Facebook* [online]. 11. dubna 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/rpp.179497582061065/2511783645499102/?type=3&theater>

¹⁷² Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura – SPD, *Facebook* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/hnutispd>

¹⁷³ OKAMURA, Tomio. [ORTEL, LE PEN, SALVINI, ...] In: *Facebook* [online]. 21. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2477364242274376>

Co se týče plakátů, billboardů a reklamních inzercí v novinách, dosud byli vždy tvořeny logem SPD v pozadí a v popředí se objevuje postava Okamury a jednoduché heslo typu: „NEISLÁMU, NE TERORISTŮM“¹⁷⁴. Okamura je na těchto propagačních materiálech nepostradatelným prvkem a vůbec nezáleží na tom, zda v daných volbách Okamura vůbec kandiduje či nikoliv. Posledním aktuálním důkazem je toho kampaň do eurovoleb, kdy se Okamura objevuje na billboardech se Salviniem a Le Penovou, přitom samotný Okamura nekandiduje a volební lídr figuruje v pozadí.¹⁷⁵

Co se týče vlastních novin, tak jako mělo SPR-RSČ svůj týdeník *Republika*, SPD v září 2017 ohlásilo vznik nových stranických novin *Na vlastní oči*. Nicméně na přiložené fotografii přebalu novin je uvedeno sice září 2017 ale také 5. číslo.¹⁷⁶ Na webových stránkách jsou odkazy na noviny nefunkční, archiv tak autor nedohledal.¹⁷⁷ Pouze v době psaní se aktuální dubnové vydání z roku 2019 dalo stáhnout mezi soubory ke stažení na webu SPD.¹⁷⁸ Podle všech indicií tak noviny vycházejí jako měsíčník, na internetu se není jednoduché je vyhledat, lze pouze spekulovat, zda je členové mezi sebou šíří v online verzi například emailovou formou. Noviny však vycházejí i tištěné podobě, zda však i nadále v nákladu půl milionu výtisků,¹⁷⁹ jako u již zmíněného ohlášeného vydání, se nepodařilo autorovi práce zjistit.

Zmíněn bude i merchandise, který bylo možné objednávat na stránkách www.spd-shop.cz a jež nabízel mnoho produktů s brandingem SPD. K dubnu 2019 byl však zrušen z důvodu rozpuštění moravskoslezské organizace SPD, jak je uvedeno na současných stránkách.¹⁸⁰ Jedná se o situaci, kdy tento e-shop měl na starosti předseda moravskoslezské buňky SPD Lubomír Volný, který, jak již bylo zmíněno, po vnitrostranickém konfliktu z SPD vystoupil. E-shop spojen s kontroverzními výpověďmi řadových členů SPD z moravskoslezské

¹⁷⁴ Billboard of nationalist party in Czechia, lead by half-japanese Tomio Okamura. In: *Reddit* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.reddit.com/r/europe/comments/6nsn57/billboard_of_nationalist_party_in_czechia_lead_by/.

¹⁷⁵ Volby do Evropského parlamentu 2019. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/volby-do-evropskeho-parlamentu-2019>

¹⁷⁶ Tomio Okamura: První číslo nových novin SPD – Na vlastní oči. In: *SPD* [online]. 11. 9. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/tomio-okamura-prvni-cislo-novych-novin-spd-na-vlastni-oci>

¹⁷⁷ viz. <https://www.spd.cz/nezavisle-noviny-tomia-okamury>

¹⁷⁸ Ke stažení. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/ke-stazeni?type=join&title=P%C5%99idejte+se+k+n%C3%A1m&sm=1&do=openModal>

¹⁷⁹ Tomio Okamura: První číslo nových novin SPD – Na vlastní oči. In: *SPD* [online]. 11. 9. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/tomio-okamura-prvni-cislo-novych-novin-spd-na-vlastni-oci>

¹⁸⁰ viz. http://www.spd-shop.cz/servis_mode

organizace, kdy byli údajně vedením této buňky nuceni si zboží v určitém množství nakupovat a následně sami přepravovat ve svém okolí.¹⁸¹

3.3.2.4. Podporující osobnosti zvenčí

Součástí mediální sebe prezentace je u SPD i spolupráce se známými osobnostmi podobného politického stylu. V rámci mezinárodní spolupráce se Okamura hlásí a vzájemně si vyjadřují podporu s politickými stranami z evroparlamentní frakce Evropa národů a svobody (ENF).¹⁸² Již 7.5. 2015 Okamura s Marine Le Pen podepsal memorandum o spolupráci SPD na evropské úrovni s francouzskou stranou Národní fronta.¹⁸³ Le Pen se s Okamurou v průběhu let ještě mnohokrát setkala a vzájemně si vyjádřili podporu.¹⁸⁴ Do skupiny evropských protiujičních stran se pak přidali osobnosti jako je Geert Wilders, z nizozemské Strany pro svobodu¹⁸⁵ a Matteo Salvini z italské Ligy Severu¹⁸⁶, ke kterým se Okamura hlásí jako k spřízněným stranám. Se zmíněnými představiteli se uskuteční i již zmíněné setkání na Václavském náměstí.¹⁸⁷

Tomio Okamura a SPD se dlouhodobě vzájemně podporují s prezidentem Milošem Zemanem. Prezident Zeman byl mimo jiné hostem na 4. celostátní konferenci SPD,

¹⁸¹ ZA KULISY OKAMUROVY SPD: STRANICKÝ E-SHOP A UDÁNÍ ODPADLÍKŮ. In: *Neolivní* [online]. 22. 3. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://neolivni.cz/za-kulisy-okamurovy-spd-stranicky-e-shop-a-udani-odpadliku/>

¹⁸² OKAMURA, Tomio. [Marine Le Pen a Matteo Salvini fandí SPD!] In: *Facebook* [online]. 1. října 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/watch/?v=1942371159393866>

¹⁸³ OKAMURA, Tomio. [Jdeme s Marine Le Pen ...] In: *Facebook* [online]. 7. května 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/jdeme-s-marine-le-pen-jm%C3%A9nem-na%C5%A1eho-hnut%C3%AD-svoboda-a-p%C5%99%C3%ADm%C3%A1-demokracie-spd-jsem-po/1003263929684422/>

¹⁸⁴ Tomio Okamura: Oběd s mojí kamarádkou Marine Le Pen. In: *SPD* [online]. 17. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/tomio-okamura-obed-s-moji-kamaradkou-marine-le-pen>

¹⁸⁵ VÁLKOVÁ, Hana. Zavírejte dveře migraci, řekl Wilders v Praze. Stovky lidí demonstrovaly. In: *iDnes* [online]. 16. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/demonstrace-okamura-le-pen-wilders-uprchlik-konference.A171216_125802_domaci_hv

¹⁸⁶ Okamura se sešel s italským ministrem Salvinim, fotili se u Karlova mostu. In: *iDnes* [online]. 12. 4. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/tomio-okamura-matteo-salvini-italie-ministr-vnitra-evropsky-parlament-volby-fracce.A190412_151658_domaci_rko

¹⁸⁷ OKAMURA, Tomio. [SALVINI, LE PEN, WILDERS, ...] In: *Facebook* [online]. 4. dubna 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2498701510140649>

kde vystoupil i s projevem a gratuloval k volebním výsledkům.¹⁸⁸ Okamura se zase těšil pozici čestného hosta ve volebním štábu při znovuzvolení prezidenta Zemana.¹⁸⁹

3.4. Vnitřní fungování strany

Tuto kapitolu chce autor v této práci uvést především pro komplexní deskripci zkoumaných politických stran stejně jako tomu bylo ve stejné kapitole u SPR-RSČ. Zároveň ale v rámci rozsahu se nelze touto kapitolou zabírat příliš podrobně, její kompletní obsah by vydal za samostatný dokument. Proto tuto kapitolu vnímejte jako neopomenutelný prvek, nicméně její význam je doplňujícího charakteru. V této kapitole se budu zabývat organizační strukturou a strukturou moci.

Vnitrostranická struktura pozic, funkcí a fungování je ukotvená ve stanovách strany. Základní organizační jednotkou je Regionální klub, jehož nejnižší počet členů je stanoven na tři. Tyto kluby mají na starosti spravovat regionální buňky strany, kontrolovat činnost členů i čekatelů o členství a také. Nejvyšším orgánem Regionálních klubů je Regionální konference.¹⁹⁰ Dále stanovy SPD garantují tyto orgány:

- *Konference* je hierarchicky nejvyšším orgánem a je tvořena všemi členy.
- *Předseda* je odpovědný za činnost strany Konferenci a plní její unesení. Od vzniku po současnost je předsedou, zakladatel, Tomio Okamura. Funkční období je tříleté.
- *Výkonný tajemník* má na starosti administrativní záležitosti, činnost kanceláře a plnění schváleného rozpočtu. Opět tříleté funkční období zastává aktuálně Marcela Zýchová.
- *Předsednictvo* je pětičlenný orgán složený z již zmíněného předsedy a 4 místopředsedů, v současnosti tuto pozici zastávají: Radim Fiala, Jaroslav Holík, Radek Rozvoral a Radovan Vích. Jedná se o výkonný orgán s opět tříletým mandátem, který má mnohé pravomoci v rámci volebních kandidátek a nakládáním s financemi. Můžou zřizovat poradní orgány a schvaluje volební program.
- *Revizor* je revizním orgánem a revizor je volen Konferencí na tři roky. Kontroluje hospodaření SPD a dodržování programu, v současnosti tuto pozici zastává Josef Režný.

¹⁸⁸ Miloš Zeman. In: *Facebook*. [online]. 9. prosince 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Novinky.cz/videos/10156015813334884/>

¹⁸⁹ NOVOTNÁ, Kristýna. Všichni prezidentovi blízcí. Se Zemanem slavili na pódiu rodina, politici, hradní družina i 'pan ČEZ'. In: *iRozhlas* [online]. 28. 1. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/volby/kdo-je-kdo-v-okoli-milose-zemana_1801282042_kno

¹⁹⁰ Stanovy politického hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura. In: *SPD* [online]. 11. 7. 2016 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/uploads/stranky/6/dokumenty/stanovy-16-8-23016.pdf>

- *Rozhodčí komise* je tříčlenným orgánem, jež rozhoduje a urovnává vnitrostranické spory mezi členy. Aktuální pozice zastávají: Ivana Nevludová, Lubomír Španěl a Ota Ledvinka.¹⁹¹

Lze tvrdit, že SPD je podobně jako SPR-RSČ monokratickou stranou, v jejímž vrcholu stojí předseda, který má svým způsobem možnost ovlivňovat veškeré její procesy a vývoj. Jak je i uvedeno ve stanovách, předsedu lze odvolat pouze na Konferenci, přičemž pro odvolání musí hlasovat $\frac{3}{4}$ přítomných členů hnutí. Současně se účast na Konferenci vzhledem k přesáhnutí stanoveného počtu 200 členů v SPD rozhoduje skrz více nepopsaný „klíč“, mechanismus, který stanovuje předsednictvo pro určení členů SPD, jež se Konference zúčastní. Strana má podle posledních oficiálně oznámených údajů k červnu 2018 dohromady na 13 000 členů a čekatelů o členství.¹⁹²

Strana z formálního hlediska splňuje kritéria demokratické strany a procesy s tím spojené. Nicméně je také důležité, zda se tato kritéria naplňují v realitě. Tomio Okamura, poučen ze svého původního působení v Úsvitu tentokrát značně omezil možnosti, jak by mohl být zbaven své předsednické pozice. Legitimní nahrazení je v podstatě proveditelné skrze volbu předsedy jednou za 3 roky. Nicméně už název strany, kde je předsedovo jméno uvedeno, nedává moc možností pro vznik vnitrostranické politické soutěže.

3.5. Lídr

Tomio Okamura, je současný český podnikatel a politik. Narodil se 4. července 1972 v Tokiu do rodiny Česky a Japonce a je prostředním ze 3 bratrů. Dětství prožil střídavě v Československu a Japonsku. Chvilí vyrůstal s mladším bratrem v dětském domově. Po odmaturování na střední chemicko-průmyslové škole odletěl pracovat do Tokia. Nicméně po neúspěšném hledání lepší kariéry se v 21 letech vrátil do Prahy. Od roku 1995 podniká v oblasti cestovního ruchu a v současnosti spoluvlastní dva obchody Japa shop, je také spolujednatel softwarové společnosti.¹⁹³

¹⁹¹ Předsednictvo hnutí. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/predsednictvo-hnuti>

¹⁹² MAZANCOVÁ, Hana. Počty členů ve stranách: nové tváře hlásí ANO, Piráti i KSČM. ČSSD ztratila po volbách 1500 lidí. In: *I Rozhlas* [online]. 10. 6. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pocty-clenu-ve-stranach-volby-do-poslanecke-snemovny-2017-narust-poctu-clenu_1806100600_hm

¹⁹³ O mně. In: *Tomio* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <http://www.tomio.cz/o-mne/>

Od roku 2004 byl členem a v letech 2009-2014 zastával pozice viceprezidenta a mluvčího v Asociaci českých cestovních kancelářích a agentur (AČCKA), díky čemuž se stal mediálně známý.¹⁹⁴

Politická kariéra Tomia Okamury začala na podzim roku 2012, kdy byl zvolen jako neustraní senátorem na zlínském obvodu.¹⁹⁵ Otázkou, zda kandidovat na prezidenta se zabýval již před senátními volbami. Sám se vyjádřil, že jeho rozhodnutí kandidovat se bude odvíjet na základě výsledku v senátních volbách.¹⁹⁶ Senátorem byl zvolen ve druhém kole, se ziskem 66,23 % porazil Stanislava Mišáka z ČSSD, tehdejší hejtman Zlínského kraje.¹⁹⁷

V první přímé volbě prezidenta se Okamura rozhodl kandidovat jako občanský kandidát. Ministerstvo vnitra však po kontrole podpisových archů Okamuru z oficiálních kandidátů vyloučilo pro nepřekročení hranice 50 000 platných hlasů. Nepomohlo ani odvolání se k Nejvyššímu správnímu soudu, který vrátil po přezkumu hlasů, mezi platné kandidáty, pouze Janu Bobošíkovou. Okamura se se stížností ještě obrátil na Ústavní soud, žádal také o odklad první kola voleb, nicméně soudci žádosti nevyhověli a volby proběhly v plánovaném termínu. Okamura se oficiálním kandidátem nestal a den před 1. kolem voleb Ústavní soud stížnosti zamítl.¹⁹⁸

Hnutí Úsvit, které Tomio Okamura založil mu umožnilo stát se poslancem na podzim 2013, čímž mu automaticky zanikl senátní mandát.¹⁹⁹ Po vnitrostranickém rozkolu v Úsvitu Okamura vystupuje a krátce na to zakládá s Radimem Fialou hnutí SPD.²⁰⁰ S ním uspěje v poslaneckých volbách v roce 2017 a svou pozici má v novém hnutí již neochvějnou.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 12.10. – 13.10.2012. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/senat/se1111?xjazyk=CZ&xdatum=20121012&xobvod=80&xv=1&xt=2>

¹⁹⁶ Okamura: O prezidentské kandidatuře bude jasno po senátních volbách. In: *Česká televize* [online]. 7. 6. 2012 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1166023-okamura-o-prezidentske-kandidature-bude-jasno-po-senatnich-volbach>

¹⁹⁷ Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 12.10. – 13.10.2012. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/senat/se1111?xjazyk=CZ&xdatum=20121012&xobvod=80&xv=1&xt=2>

¹⁹⁸ Prezidentské volby ČR 2013. In: *Aktuálně* [online]. 2. 7. 2012 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/prezidentske-volby-cr-2013/r~i:wiki:3300/>

¹⁹⁹ Úsvit přímé demokracie. In: *Aktuálně* [online]. 22. 11. 2013 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/politicke-strany/usvit-prime-demokracie-tomia-okamury/r~i:wiki:4006/>

²⁰⁰ KOPECKÝ, Josef a VENTUROVÁ, Jitka. Okamura vystoupil z Úsvitu, zakládá hnutí Svoboda a přímá demokracie. In: *iDnes* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-06].

3.5.1. Další významné osoby

Radim Fiala je pro Tomia Okamuru nejbližší a nejdůležitější stranický kolega. Společně SPD zakládali, spolupracovali spolu již však v Úsvitu, za který byl Fiala jako nestraníkem poslancem. Politickou kariéru započal v roce 1998 vstupem do ODS. Za ní se také stal v roce 2006 poslancem a znovuzvolen byl v roce 2010. Z ODS v roce 2012 sám vystoupil pro nesouhlas se směřováním politiky za Nečasovi vlády. Zřejmě i nesouhlas nad církevními restitucemi ho přiblížili k Tomiu Okamurovi, za jehož hnutí jako nestraníkem kandidoval v čele olomoucké kandidátky do sněmovny a stal se předsedou poslaneckého klubu.²⁰¹ S Okamurou zůstal i po vnitrostraníkové krizi, z Úsvitu odešel a spoluzakládal SPD, kde je místopředsedou až do dnešních dnů.²⁰² V mediích se po Okamurovi vyskytuje nejčastěji, bývá hostem i v pořadech České televize²⁰³ a svým projevem je méně poutavý. Vyhýbá se kontroverzím a nadměrné mediální pozornosti. Jeho pozice a vliv ve straně jsou analogicky srovnatelné s Janem Víkem v SPR-RSČ.

Jihočeský poslanec Miloslav Rozner se do povědomí veřejnosti dostal díky svým neobratným vyjádřením před médii.²⁰⁴ V březnu 2019 hlasovala sněmovna o jeho vydání k trestnímu stíhání za výroky o „neexistujícím pseudokoncentráku“ v Letech u Písku.²⁰⁵ Přesto, že hlasování dopadlo proti vydání, popření holokaustu, kterého se podle Městského státního

Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-opustil-usvit-zaklada-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie.A150505_101715_domaci_hv

²⁰¹ Radim Fiala. In: *Aktuálně* [online]. 19. 7. 2010 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/osobnosti/politici/radim-fiala/r~i:wiki:247/>

²⁰² DOLEJŠÍ, Václav. Příběh poslance Fialy: Začínal u Klause, přešel k Okamurovi a nakonec se spojil se Zemanem. In: *Aktuálně* [online]. 2. 3. 2016 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/pribeh-poslance-zacinal-jako-rebel-ods-pak-sel-k-okamurovi-a/r~745d1dfce07e11e5807d0025900fea04/>

²⁰³ Radim Fiala. In: *Česká televize* [online]. 16. 6. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/215411058040616/>

srovnej

Radim Fiala. In: *Česká televize* [online]. 1. 2. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/218411058040201/>

²⁰⁴ Miroslav Rozner, In: *iDnes* [online]. 15. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://tv.idnes.cz/domaci/miroslav-rozner-cesko-spd-kultura-televize-volby.V171215_165013_zpravodaj_jaha

²⁰⁵ Roznera kvůli výroky o táborech v Letech ke stíhání nevydáme, rozhodli poslanci. In: *iRozhlas* [online]. 13. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/miloslav-rozner-vyroky-tabor-v-letech-spd-poslanec-snemovna_1903131629_ako

zastupitelství v Praze dopustil, tak se případ zřejmě vrátí na stůl po uplynutí poslaneckého mandátu.²⁰⁶

Vystudovaný pedagog Lubomír Volný, dnes již bývalý člen SPD, který je stále poslancem, se stal prvním velikým Okamurovým oponentem. Původně předseda Moravskoslezské buňky SPD se dostal do přízně médií poté, co se u něj, jakožto nově zvoleném poslanci zjistilo, jakým způsobem podniká na státu.²⁰⁷ V domech, které v Ostravě vlastní, vydělává na pronájmu u sociálně slabých za nadstandardně vysoké nájemy v této lokalitě a stát těmto rodinám bydlení doplácí.²⁰⁸ To, co jeho (bývalá) strana v programovém vymezení kritizuje, on realizuje.²⁰⁹ V médiích byl proto označován za obchodníka s chudobou.²¹⁰ Poté, co došlo k zrušení Moravskoslezské buňky SPD v únoru 2019 pro dlouhodobé porušování stanov,²¹¹ nejprve prohlásil, že se s Okamurou utká o post předsedy SPD, nicméně krátce na to 15.3.2019 ze strany vystoupil.²¹² Spolu s ním ukončili členství i další dva poslanci za SPD, Marian Bojko a Ivana Nevludová, a společně vstoupili do strany Jednotní – Alternativa pro Patrioty.²¹³ Tu založili bývalí členové ze zrušené moravskoslezské buňky Václav Kubín,

²⁰⁶ ČEMUSOVÁ, Tereza. "Popřel holokaust." Přečtěte si, co píše policie v žádosti o vydání poslance SPD Roznera. In: *iRozhlas* [online]. 20. 12. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/miloslav-rozner-spd-popreni-holokaustu-pseudokoncentrak-tabor-v-letech-tomio_1812200600_tec

²⁰⁷ Lubomír Volný. In: *Novinky* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/lubomir-volny>

²⁰⁸ NOVOTNÁ, Kristýna a Silvie MIKULCOVÁ. K nám se chová pěkně, za byt platíme 17 tisíc, říká ostravská nájemnice poslance SPD Volného. In: *iRozhlas* [online]. 1. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ostrava-volny-obchod-s-chudobou-byty-poslanec-spd-vstehovani_1903010600_kno

²⁰⁹ KLEKOVÁ, Silvie. Poslancovy drahé byty. In: *Česká televize* [online]. 12. 3. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/218452801240010/video/606455>

²¹⁰ Lubomír Volný. In: *Novinky* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/lubomir-volny>

²¹¹ JADRNÝ, Petr. SPD zrušilo organizaci v Moravskoslezském kraji. „Nejúspěšnější kraj byl rozpuštěn,“ říká Volný. In: *iRozhlas* [online]. 20. 2. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/spd-lubomir-volny-moravskoslezsky-kraj_1902200952_pj

²¹² VOLNÝ, Lubomír. [NEONACISTÉ, RASISTÉ, NÁSILNÍCI ...] In: *Facebook* [online]. 15. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.facebook.com/193203844428379/photos/a.609404359474990/687608344987924/?type=3&theater_srovnej

KLEKOVÁ, Silvie a Karel VRÁNA. Volný pád. In: *Česká televize* [online]. 25. 2. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/219452801240008/obsah/677885-volny-pad>

²¹³ VOLNÝ, Lubomír. [My jsme JEDNOTNÍ!!! ...] In: *Facebook* [online]. 17. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/193203844428379/photos/a.609404359474990/688989941516431/?type=3&theater>

Zdeněk Nevlud a Martin Bojko.²¹⁴ Lze zmínit, že v den oznámení odchodu z SPD poskytl Volný rozhovor v České televizi, kde mimo jiné tvrdil, že Tomio Okamura nemá přehled nad tím, co se ve straně děje, a že ve skutečnosti stranu řídí Radim Fiala, Michal Šmucr a Jan Čížek.²¹⁵

Bývalí tajemník SPD Jaroslav Staník byl policií vyšetřován v roce 2018 pro výroky, jichž se údajně dopustil ve sněmovní restauraci v říjnu 2017, kde údajně večerel a zapíjel volební úspěch SPD s poslancem Jaroslavem Holíkem, pro kterého pracoval jako asistent.²¹⁶ Soudní nepravomocné rozhodnutí z 9.4. 2019 ukládá Staníkovi roční podmíněný a pokutu za podněcování k nenávisti. Údajně se podle obžaloby dopustil výroky, že: „buzeranti a lesby jsou nemoc a měli by se střílet již po narození“. Dále oslovil incidentu přítomnou tehdejší ministryni práce a sociálních věcí Michaelu Marksovou: „Marxovou-Egelsovou“²¹⁷. V asistentské funkci Staník skončil již na přelomu listopadu a prosince 2017, nicméně Okamura následně uvedl, že Staník již není ani tajemníkem a ani členem SPD.²¹⁸

U poslance za Pardubický kraj, Jiřího Kohoutka, se zjistilo, že jakožto spoluvlastník společnosti Time Financial před vstupem do politiky podnikal v poskytování rychlých půjček. Od března roku 2017 lze poskytovat nebankovní půjčky pouze s licencí. Tu však Kohoutkova společnost neměla a ani o ní podle České národní banky nezažádala.²¹⁹ Zároveň podle návrhu zákona předloženým SPD, chce SPD definovat lichvu, zrušit lichvářské úroky na RPSN

²¹⁴ Z SPD do Jednotných. Volný, Bojko a Nevludová vstoupili do nového hnutí. In: *Česká televize* [online]. 17. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2762657-z-spd-do-jednotnych-volny-bojko-a-nevludova-vstoupili-do-noveho-hnuti>

²¹⁵ Okamura neřídí SPD, tvrdí odcházející poslanec Volný. Hnutí podle něj ustoupilo podnikatelským záměrům. In: *Česká televize* [online]. 16. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2761415-okamura-neridi-spd-tvrdi-odchazejici-poslanec-volny-hnuti-podle-nej-ustoupilo>

²¹⁶ PRCHAL, Lukáš a Jakub ZELENKA. Policie vyšetřuje Staníka z SPD, který měl posílat Židy do plynu. K výsledku jdou Marksová i Černochoch. In: *Aktuálně* [online]. 6. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-vysetruje-stanika-z-spd-ktery-mel-posilat-zidy-do-pl/r~611e6cd4da6211e7a4500cc47ab5f122/>

²¹⁷ Soud nepravomocně potvrdil podmínku pro extajemníka SPD Staníka. Za podněcování k nenávisti. In: *Česká televize* [online]. 9. 4. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2782817-soud-nepravomocne-potvrdil-podminku-a-pokutu-pro-extajemnika-spd-stanika-mel>

²¹⁸ Tamtéž.

²¹⁹ MENŠÍK, Jan a Lukáš PRCHAL. Okamurova SPD slibovala boj s lichvou, přesto má poslance, který nelegálně nabízel rychlé půjčky. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 25. 10. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65920590-spd-bojuje-proti-lichve-presto-ma-v-pardubickem-kraji-lidra-ktery-lidem-poskytoval-rychle-pujcky-do-5-tisic>

překračující 19,5 %, dále zajistit postih lichvářům a také zestátnit exekutory.²²⁰ Nicméně podle zjištění Jana Moláčka by do kategorie „lichvy“ spadalo i podnikání poslance Kohoutka, který je pod návrhem zákona podepsaný.²²¹

Za zmínku stojí i poslanec Radek Koteň, předseda sněmovního bezpečnostního výboru, kterému byla udělena bezpečnostní prověrka na podzim 2018 se podařilo proslavit se šířením dezinformací a hoaxů skrze facebookový účet. Kvůli tomu se považovalo jeho zvolení do čela jmenovaného výboru za značně kontroverzní.²²²

Do Rady pro Rozhlasové a televizní vysílání byli sněmovnou zvoleni Ladislav Jakl a Jan Krůta, oba v minulosti ve volbách za SPD kandidovali.²²³

4. Komparativní analýza zkoumaných subjektů

V této praktické části práce se autor pokusí komparovat SPR-RSČ a SPD na základě kritérií, které stanovil Cas Mudde pro svůj výzkum pěti krajně pravicových stran napříč Evropou. Tento výzkum spočíval v analýze jednotlivých stran, jejich programatiky a mnoha dalších materiálů, mediálních a veřejných výstupů. Na základě toho stanovil sedm atributů, podle nichž určoval, zda jsou strany krajně pravicové a v čem si jsou podobné. Jednalo se o: nacionalismus, exkluzionismus, xenofobii, víru v silný stát, welfare šovinismus, tradiční etiku a revizionismus. U jím zkoumaných stran následně objevil shodu ve čtyřech atributech, a to u: nacionalismu, xenofobie, víře v silný stát a tzv. welfare šovinismu. Právě s těmito 4 atributy bude autor práce v následujících podkapitolách dále pracovat.²²⁴

²²⁰ OKAMURA, Tomio. [Žádáme trestání lichvy a ...] In: *Facebook* [online]. 29. ledna 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/a.185333081477515/2396149570395844/?type=3&theater>

²²¹ MOLÁČEK, Jan. Lichva podle SPD zahrnuje i půjčky, na nichž vydělával její poslanec. Žádný lichvář nejsem, brání se přitom žalobou. In: *Deník N* [online]. 22. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://denikn.cz/94393/lichva-podle-spd-zahrnuje-i-pujcky-na-nichz-vydelaval-jeji-poslanec-zadny-lichvar-nejsem-brani-se-pritom-zalobou/>

²²² Poslanec Koteň dostal prověrku na stupeň tajné. „Je to satisfakce pro SPD i Koteňova osobně,“ řekl Fiala. In: *iRozhlas* [online]. 2. 10. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/radek-koten-proverka-spd-bezpecnostni-vybor-poslanecka-snemovna_1810021328_kno

²²³ OKAMURA, Tomio. [Ladislav Jakl za SPD ...] In: *Facebook* [online]. 28. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/rpp.179497582061065/2487577824586351/?type=3&theater>

²²⁴ MUDDE. ref. 3, s. 169-176.

4.1. Nacionalismus

Základním rysem nacionalismus je tendence zdůrazňovat význam národa, jakožto homogenní skupiny občanů sdílejících stejnou historii, území, jazyk a kulturu. Jedná se o základní rys krajně pravicových stran a jejich snahy o stejnorodou společnost. Důležité je proto analyzovat, s jakým důrazem přistupují autorem zkoumané strany k „národnímu státu“.²²⁵

SPR-RSČ sice v prvních letech usilovalo o zachování ČSFR a rozšíření se na prvorepublikovou podobu o Zakarpatsko, nicméně to bylo především z důrazu na návrat do prvorepublikového formátu, kdy Češi nabyli svobody a zároveň jednalo o výhodné, ekonomicky silné uskupení. Nicméně programatika strany se podobala izolacionistické politice. SPR-RSČ kladlo důraz na potřebu nevstupovat do struktur EU a NATO a zachovat si národní suverenitu. Zmíněným cílem bylo stát se neutrální zemí s malou profesionální armádou. Republikáni se snažili o vytváření dojmu, že jsou jediní, kdo se snaží prosazovat národní zájmy. Etnický nacionalismus lze u Republikánů vnímat především ve formě neasimilovatelnosti Romů.

Pro SPD je důraz na národní cítění klíčovou záležitostí. Od samotného předsedy, který se hlásí k vlastenectví a pravidelně se účastní různých folklorně zaměřených akcí, až po stranický program zaměřený na ochranu národních zájmů. Ačkoli SPD neproklamuje přímo vystoupení z EU a NATO, jejich snaha o referendum o vystoupení vytváří prostor pro polemiku. Dále také jde o s nacionalismem související posílení armády pro obranu národa před hrozbou „islamizace země“ a odmítáním multikulturalismu, jež se často objevovalo i na billboardech a letácích. Etnický nacionalismus je u SPD zdůrazněn především v jejich názoru, že muslimští imigranti jsou nepřizpůsobiví, a tím pádem jsou podle nich neasimilovatelní. Lze také doplnit i cíli o ukončení „rozkrádání země“ a navrácení přírodního bohatství ze soukromého vlastnictví nadnárodních společností do rukou státu.

Rysy nacionalismu jsou jak u SPR-RSČ, tak u SPD přítomné ve velké míře. Strany dosud cíleně pracovali s emocemi, jež jsou s nacionalismem neodmyslitelně spjaté.

4.2. Xenofobie

V rámci významu xenofobie, tedy strachu a negaci všeho cizího, je zapotřebí vnímat kromě negativního postoje k cizím etnickým i kulturním hodnotám a zvyklostem také negativní

²²⁵ MUDDE. ref. 3, s. 169-171

postoje vůči homosexuálům či boj za „tradiční hodnoty“ ve společnosti. Xenofobie může v konkrétních případech splývat i v krajních situacích s rasismem. V rámci strachu z cizího lze podle Mudda zahrnout i požadavky na uzavření hranic či vymezení se k mezinárodním institucím.²²⁶

U SPR-RSČ byl vyhraněný přístup ke kulturním odlišnostem znatelný především na protiromské rétorice. Od výroků na mítincích od čelních představitelů, po články v týdeníku *Republika* se strana vymezovala proti Romům, jejichž etnickou povahu se snažila spojovat s kriminální činností nepřizpůsobivým chováním. Obavy z cizinců a přistěhovalců byly také mnohokrát zdůrazňovány na mítincích a prohlášeních. Konec konců i kauza s šířením poplašných protiněmeckých letáků, za kterou byl tajemník Vik stíhán, a Sládkovo vyjádření se o Němcích, za které byl stíhán danou problematiku podtrhují. SPR-RSČ odmítalo vstup do NATO stejně jako i sblížení se s Německem.

SPD se vymezuje přímo vůči Romům či jiným v Česku žijícím menšinám také,²²⁷ ale na rozdíl od SPR-RSČ v mnohem menší intenzitě. U SPD silný odpor nalezneme v programu vůči osobám bez zájmu pracovat a podle SPD zneužívající sociální systém státu. Poslanci SPD ve sněmovně také potvrdili, že vstřícnost vůči homosexuálům v otázce manželství se od SPD nedá očekávat.²²⁸ Náboženská xenofobie se nakonec objevuje v odporu k islámu na území ČR a zamítavém přístupu v přijímání muslimských imigrantů z válkou a přírodními katastrofami zasaženého území. Strach ze ztráty suverenity v nadnárodních institucích jako je EU je přítomný u obou zkoumaných subjektů.

V tomto kritériu se opět obě strany setkávají. Xenofobní chování SPR-RSČ se týkalo především Romů a Němců, zatímco u SPD se jedná především o přistěhovalce vyznávající islámské náboženství. Republikáni k xenofobnímu chování přistupovali mnohem otevřeněji. SPD se naopak přímé xenofobii či rasismu snaží vyhýbat a je více zdrženlivější v porovnání

²²⁶ MUDDE. ref. 3, s. 172-173.

²²⁷ OKAMURA, Tomio. [STOP ROMANISTÁNU! ...] In: *Facebook* [online]. 21. března 2014 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/stop-romanist%C3%A1nuromov%C3%A9-terorizuj%C3%AD-vesnici-str%C3%BD%C4%8Dkovice-na-doma%C5%BElicku-a-m%C3%ADstn%C3%AD-oby/10152131349519317/>

²²⁸ Poslanci se opět střetli kvůli uzákonění manželství homosexuálů, 2019. In: *České noviny* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/poslanci-se-opet-stretli-kvuli-uzakoneni-manzelstvi-homosexuálu/1737420>

s Republikány. Obě strany též usilují o posílení bezpečnostních záruk státu a vymezují se vůči EU a NATO.

4.3. Silný stát

Tento atribut se zabývá přístupem stran k fungování státu a jeho institucí a snahám o konkrétní reformy, jež by posilovaly jeho úlohu a pravomoci bezpečnostní a soudních složek. Stát by měl dohlížet na uplatňování práva a pořádku v dobře uspořádané společnosti.²²⁹

Nejvýraznějším rysem pro SPR-RSČ v tomto atributu byla snaha o znovuzavedení trestu smrti a obecně nespokojenost nad postihy kriminálních a trestních činů. Republikáni se též vymezovali vůči drogám a negativním společenským jevům s nimi spjatými. Zakročit proti samotným politikům a ministrům chtěli Republikáni skrze protikorupční opatření, jakým bylo například odevzdání výkazu majetku před nástupem do funkce a následně po odchodu. SPR-RSČ chtělo zemi rozdělit do již zmíněných tří vyšších územně samosprávných celků a žádala vznik nové ústavy jejíž podobu podmiňovala stoletému období platnosti. Dále si strana přála, aby národní majetek včetně médií zůstal v rukou státu a neprivatizoval se. Úloha státu měla být posílena v ochraně kulturního dědictví národa, v podpoře mladých rodin, snižování nezaměstnanosti a stát měl obnovit bytovou výstavbu, podporovat české zemědělské produkty a navyšovat opatření k ochraně životního prostředí.

SPD průběžně poukazuje na jednotlivé případy kriminálních deliktů, u kterých posuzuje rozhodnutí soudů jako mírné a vyzývá ke zpřísnění, na druhou stranu zavedení trestu smrti u SPD není nijak proklamováno. SPD chce taktéž požaduje přísnější opatření vůči politikům, zavedení osobní, hmotné i trestní odpovědnosti by mělo vést ke snížení rizika korupčního prostředí v politice. SPD se též zaměřuje i na lichvářské půjčky a exekuce jež bývají doprovodným jevem. V tomto by měl stát podle SPD sehrávat větší úlohu a chránit tak občany. Důležitým programovým prvkem u SPD je prosazení zákona o prokázání původu majetku. Tímto zákonem by se podle SPD odkrylo, kdo získal majetek nelegální cestou a 100 % zdaněním navrhuje, aby mu byl státem odebrán. Nabytý majetek by se pokazoval po překročení hranice 20 milionů korun a zároveň by se muselo prokazovat i retrospektivně. Kritika SPD směřuje i k zahraničním korporacím, které podle nich na úkor nízkých mezd občanů vyvádějí ze země miliardové zisky. Proto by SPD požadovalo jako povinnost u takovýchto společností, aby nadpoloviční většinu svého lokálního zisku investovali v ČR.

²²⁹ MUDDE. ref. 3, s. 173-174.

Atribut silného státu se projevuje u obou zkoumaných stran. Obě strany mají vlastní, částečně se překrývající návrhy, jak dané situace řešit a v čem přesně by se stát měl začít více angažovat a prosazovat svůj vliv. U SPD však je zapotřebí zohlednit, že její hlavní programovou prioritou je přenesení rozhodovacích pravomocí co nejbližší k lidu skrze již zmiňované prvky přímé demokracie. Tedy oslabit pozici státu a přesunout moc státu co nejvíce do rukou občanů. Tento atribut proto SPD není schopná naplnit.

4.4. Welfare šovinismus

Pojem welfare šovinismus podle Mudda lze shledat jako záměr o zvýhodnění preferované skupiny nad druhou nastavením systému umožňujícím lepší životní podmínky a blahobytu. Nejedná se pouze o zvýhodňování na základě etnické příslušnosti, nýbrž v jakékoliv podobě vůči jakékoliv menšinové skupině. Projevy welfare šovinismu lze podle Mudda vnímat ve snaze socioekonomicky zajistit vlastní národ na úkor cizinců, přistěhovalců. Jde například o ochranu státních podniků, jejich zaměstnance před zahraničními zaměstnanci či investory. Zároveň by stát měl ochránit své obyvatele před svévolí zahraničních korporací. Důchody a sociální podporu by měl stát poskytovat především (pokud ne výlučně) svým nativním obyvatelům.²³⁰

SPD odmítá podobně jako SPR-RSČ pozitivní diskriminaci směrem k etnickým, odlišně sexuálně orientovaným, či náboženským skupinám. Naopak SPD stejně jako SPR-RSČ se snaží společnost odlišovat na dvě skupiny na základě jejich způsobu života. Zatímco systém sociální podpory podle nich jde vstříc lidem, kteří nechtějí pracovat, mají zápisy v trestním rejstříku, nevychovávali řádně své děti apod., tak naopak spořádaným lidem, kteří se ocitnou v nouzi systém nepomáhá. Proto chce SPD zjednodušit sociální systém a zavést horní finanční hranici sociální podpory pro občany, kteří nežijí „řádným“ životem. SPD má i v názvu jednoho z programových bodů uvedeno „peníze pracujícím rodinám a důchodcům, ne imigrantům, ne parazitům“. Ideálním typem rodiny je pro SPD rodina, která vychovává tři a více dětí, členové jsou trestně bezúhonní a pracují. Těmto rodinám chce SPD naopak nadstandardně pomoci v podobě úlev na daních apod. Dalším exkluzivním opatřením SPD je programový návrh na zpoplatnění studia na lékařských fakultách a dalších, více nespecifikovaných vysokých školách v Česku, všem cizincům bez výjimky, zároveň by nechali navýšit kapacity

²³⁰ MUDDE. ref. 3, s. 174-175.

pro studenty s českým občanstvím. SPD navrhuje též nulovou toleranci vůči islámskému náboženství, které by se podle nich mělo na území ČR zakázat.

Prvky welfare šovinismu můžeme vidět také směrem k nadnárodním, zahraničním firmám, kdy obě strany zkoumané strany upřednostňují podporu právě českých podniků a jejich produktů oproti těm zahraničním.

5. Závěr

Tato práce se zaměřovala na dvě české politické strany a jejich komparaci. Z výše uvedeného vyplývá, že vzhledem k jistým předpokladům o zařazení těchto stran do segmentu krajně pravicových subjektů v rámci pravolevého politického spektra bylo zvolení komparativní metody na základě výzkumů provedených Casem Muddem, autorem shledáno, jako dobré řešení. Zvolené krajně pravicové atributy politických stran umožnily přehledně nalézt shody i odchylky jak mezi zkoumanými stranami, tak i v jejich naplňování nároků na krajně pravicové směřování.

Z výsledků je patrné, že SPR-RSČ bylo subjektem, který se choval v rámci svého veřejného vystupování mnohem extremističtěji, jak na demonstracích a mítincích, v projevech představitelů ve Sněmovně i na veřejnosti, v článcích v týdeníku Republika i na letácích a plakátech. Představitelé byli mnohem častěji prošetřováni bezpečnostními složkami a poslanci vydáváni k trestnímu stíhání. V tomto výčtu je samozřejmě nutné brát v potaz, že Republikáni byli zkoumáni ve dvakrát delším časovém období než SPD, které je současnou politickou stranou a vývoj strany není ukončen.

Nicméně SPD si je mnoha svými programovými tématy se SPR-RSČ blízká. Důraz na nacionální cítění, ve kterém se SPD ukázala být stranou, která dokáže obratně využívat aktuálních společensko-politických událostí (EU nebo přistěhovalecká krize z blízkého východu) ve svůj prospěch podobně jako tehdy SPD-RSČ (Smlouva s Německem nebo vstup do NATO).

V rámci xenofobie se SPD nevyjadřovala natolik radikálně jako Republikáni vůči především Romům a Němcům, zároveň ale z jejich programu i prohlášení je odpor k islámskému náboženství a jeho vyznavačům znatelný. SPD se zároveň nevymezuje vůči konkrétnímu etniku, nicméně odsuzuje skupinu lidí v souhrnném označení „paraziti sociálního systému“. Zatímco u SPR-RSČ byly mnohé výroky a chování považovány za cíleně rasistické, SPD se tomuto chování snaží vyhýbat a chovat se v rámci únosných společenských i zákonných norem.

V rámci požadavků na posílení úlohy státu se SPR-RSČ a SPD potkávají u trestního zákoníku, zatímco však SPD požaduje tresty tvrdší, Republikáni mají za cíl zavést přímo trest smrti. Protidrogová a protikorupční opatření, dále nalezení viníků privatizačních kauz jsou další cíle, kde se obě strany programově shodují. SPD však tento atribut nesplňuje vzhledem k tomu, že jak názvem, tak i programem má strana za cíl předat co nejvíce moci, do rukou občanů zavedením prvků přímé demokracie.

Welfare šovinismus je blízky oběma stranám především ve snaze zvýhodňovat „obyčejné, slušné české občany, žijící bezúhonným a rodinným životem“ a v podpoře domácích firem a národních produktech nad zahraničními korporacemi.

SPD se v mnoha svých programových tématech s Republikány setkala na podobné názorové profilaci. SPD však má jako primární snahu v rámci své politické vize změnit ústavní uspořádání v zemi zavedením prvků přímé demokracie, kterou má uvedenou i v samotném názvu strany. Tímto hlavním vymezením se dá mluvit o SPD především jako o straně radikální, jak uvedl i místopředseda Fiala, která chce současnou podobu demokracie v Česku modifikovat. Xenofobní témata našla u Tomia Okamury uplatnění až ve chvíli, kdy došlo k celoevropské přistěhovalecké krizi a SPD vůči tomu pouze přizpůsobila své veřejné vystupování a důraz na konkrétní programové priority. Což vede autora k závěru, že jde u SPD, spíše o náznaky pravicově populistického než krajně pravicového chování.

6. Summary

This paper focused on two Czech political parties and their comparison. It is possible to conclude that the chosen method of attributes by Cas Mudde for comparison was as good a decision, just as was the assumption about their ideological delimitation. The attributes for far-right political parties allowed finding things in common as well as deviations between the examined parties and their fulfilment of the far right-wing direction.

It is clear from the results, that SPR-RSČ was a subject that was much more extremist in its public appearance, both at demonstrations and public meetings, in the individual speeches of their representatives in the Chamber of Deputies and also in the public, in articles in their newsletter *Republika* and on leaflets and posters. Members were more often investigated by security forces and their politicians were more often prosecuted by the officials. However, it is important to keep in mind, that SPR-RSČ was examined on twice longer time period than SPD. The SPD is contemporary political party and its evolution is still in progress.

Nevertheless, SPD is close to the SPR-RSČ in many of its program topics. Emphasis on national sentiment, in which the SPD has proved to be a party that can skilfully use current socio-political events (for example the EU or the Middle East immigration crisis) to its advantage, similarly to the SPD-RSČ (as mentioned the Treaty with Germany or the accession to the NATO).

In the context of xenophobia, the SPD does not behave as radically as the Republicans towards the Gypsies and Germans in particular, but their program and statements make the resistance to the Islamic religion and its devotees noticeable. At the same time, the SPD does not define itself as against a particular ethnic group but condemns a group of people called in the collective term "parasites of the social system" where can gypsies be included. While many statements and behaviours were considered to be racist in the SPR-RSČ, the SPD seeks to avoid this behaviour and act within acceptable social and legal norms.

As part of the demands to strengthen the state's role, SPR-RSČ and SPD meet in the case of the Penal Code, meanwhile the SPD calls for tougher penalties, the Republicans aim to introduce the death penalty directly. Drug and anti-corruption measures, as well as finding the culprits of privatization cases, are other goals where both sides agree programmatically. However, the SPD does not fulfil this attribute, given that both the name and the political program of the party aim to transmit as much power as possible to the hands of citizens by introducing elements of direct democracy.

Welfare chauvinism is close to both sides, particularly in favouring "ordinary, decent Czech citizens, living a good and family life" and in supporting domestic companies, businesses and national products over foreign corporations.

The SPD has encountered similar views in many of the themes of the Republicans. However, the SPD, as a primary endeavour in its political vision has, to change the constitutional order in the country by introducing elements of direct democracy, which is also mentioned in the title of the party itself. This main definition can be used to talk about the SPD primarily as a radical party, as a co-chair Fiala, who also wants to modify the current form of democracy in the Czech Republic, said. Xenophobic themes were found to be used by Tomio Okamura only when a pan-European immigration crisis occurred, and the SPD only adjusted its public appearance and emphasis on specific program priorities. That all summed up means, that in case of the SPD, more of a populist attributes might be found, instead of the typical far right political behaviour.

7. Bibliografie

Billboard of nationalist party in Czechia, lead by half-japanese Tomio Okamura. In: *Reddit* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.reddit.com/r/europe/comments/6nsn57/billboard_of_nationalist_party_in_czechia_lead_by/.

CEMPER, Jan. Tomio Okamura vyváděl peníze ze strany na svůj účet. Smlouva to dokazuje. In: *Fórum 24* [online]. 11.10. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://forum24.cz/tomio-okamura-vyvadel-penize-ze-strany-na-svuj-ucet-smlouva-to-dokazuje/>

CÍSAŘOVÁ, Kateřina. Doktor Sládek s citronem. In: *Respekt* [online]. 12. 2. 2001 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2001/7/doktor-sladek-s-citronem>

ČEMUSOVÁ, Tereza. Popřel holokaust.‘ Přečtěte si, co píše policie v žádosti o vydání poslance SPD Roznera. In: *iRozhlas* [online]. 20. 12. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/miloslav-rozner-spd-popreni-holokaustu-pseudokoncentrak-tabor-v-letech-tomio_1812200600_tec

Čeští poslanci vydání sněmovnou. Zde je seznam. In: *Aktuálně* [online]. 4. 12. 2012 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/cesti-poslanci-vydani-snemovnou-zde-je-seznam/r~i:gallery:27076/r~i:photo:481847/?redirected=1556189507>

DOLEJŠÍ, Milan. Mandát za mřížemi. Poslanci vydávají kolegy ochotněji než kdysi. In: *Česká televize* [online]. 24. 1. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2370748-mandat-za-mrizemi-poslanci-vydavaji-kolegy-ochotneji-nez-kdysi>

DOLEJŠÍ, Václav. Příběh poslance Fialy: Začínal u Klause, přešel k Okamurovi a nakonec se spojil se Zemanem. In: *Aktuálně* [online]. 2. 3. 2016 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/pribeh-poslance-zacinal-jako-rebel-ods-pak-sel-k-okamurovi-a/r~745d1dfce07e11e5807d0025900fea04/>

DRAGOUN, Radek, Jakub ZELENKA a Lukáš PRCHAL. Věrný fanda SPD s harmonikou. Kdo je důchodce, kterému hrozí doživotí za teroristický útok na vlak? In: *Aktuálně* [online]. 2. 3. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ochotny-duchodce-zapaleny-fanda-spd-soused-popisuje-muze-kt/r~12fd23d61e3e11e8aca5ac1f6b220ee8/?redirected=1557071911>

HANSLÍK, Hanuš. *Vyděšený harmonikář* [online]. 15. 4. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/219452801240014/video/688639>

HEROLDOVÁ, Martina. Tábor v Letech? Neexistující pseudokoncentrák, řekl Rozner z SPD. Podle právníků mu hrozí stíhání. In: *Aktuálně* [online]. 5. 2. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tabor-v-letech-neexistujici-pseudokoncentrak-rekl-rozner-z-s/r~6d949e1a0a6011e8bacfac1f6b220ee8/>

CHARVÁT, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus / Jan Charvát. Praha: Portál, 2007, s. 9. ISBN 9788073670986.

FIALA, Petr. Český politický extremismus a radikalismus z hlediska politologie. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998, s. 7-16. ISBN 80-210-1798-8.

JADRNÝ, Petr. SPD zrušilo organizaci v Moravskoslezském kraji. ‚Nejúspěšnější kraj byl rozpuštěn,‘ říká Volný. In: *iRozhlas* [online]. 20. 2. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/spd-lubomir-volny-moravskoslezsky-kraj_1902200952_pj

Ke stažení. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/ke-stazeni?type=join&title=P%C5%99idejte+se+k+n%C3%A1m&sm=1&do=openModal>

KLEKOVÁ, Silvie a Karel VRÁNA. Volný pád. In: *Česká televize* [online]. 25. 2. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporterict/219452801240008/obsah/677885-volny-pad>

KLEKOVÁ, Silvie. Poslancovy drahé byty. In: *Česká televize* [online]. 12. 3. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporterict/218452801240010/video/606455>

KREIDL, Martin a Klára VLACHOVÁ. Sociální zázemí extrémní pravice v ČR: Voliči SPR-RSČ v letech 1996-1998 / The Social Background of the Extreme Right in the Czech Republic. *Sociologický Časopis / Czech Sociological Review* [online]. 1999, 35(3), 335 [cit. 2019-05-07], s. 342-344. ISSN 00380288. Dostupné z: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/795b32e5c20680c05740b46f763261130a8e11ac_203_335KREVL.pdf

Koalice Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) a Strana Práv Občanů podepsána. In: *Strana práv* [online]. 4. 6. 2016 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.stranaprav.cz/news/koalice-svoboda-a-prima-demokracie-%E2%80%93-tomio-okamura-spd-a-strana-prav-obcanu-podepsana-529117.htm>

KOPECKÝ, Josef. Blok proti islámu se dohodl s Úsvitem. Půjdou společně do voleb. In: *iDnes* [online]. 8. 9. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/blok-proti-islam-se-dohodl-s-uvitem-pujdou-spolecne-do-voleb.A150908_133301_domaci_kop

KOPECKÝ, Josef. Okamura zakládá hnutí Úsvit. Chce odvolávat politiky a posílit prezidenta. In: *iDnes* [online]. 29. 4. 2013 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-zaklada-vlastni-politicke-hnuti.A130429_220029_domaci_kop

KOPECKÝ, Josef. Okamuru vyloučili z klubu Úsvitu, hnutí po něm žádá zpět 760 tisíc. In: *iDnes* [online]. 24. 3. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamuru-vyloučili-z-klubu-usvitu-hnuti-po-nem-zada-zpet-760-tisic.A150324_094412_domaci_kop

KOPECKÝ, Josef a VENTUROVÁ, Jitka. Okamura vystoupil z Úsvitu, zakládá hnutí Svoboda a přímá demokracie. In: *iDnes* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-opustil-usvit-zaklada-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie.A150505_101715_domaci_hv

LANG, Václav. Okamura si zakládá nové hnutí. In: *Novinky* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/368755-okamura-si-zaklada-nove-hnuti.html>

Le Pen přijel do Prahy bojovat proti evropské integraci a globalizaci. In: *iDnes* [online]. 14. 10. 1999 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/le-pen-prijel-do-prahy-bojovat-proti-evropske-integraci-a-globalizaci.A_991014_135342_domaci_jpl

Lubomír Volný. In: *Novinky* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/lubomir-volny>

MALECKÝ, Robert. SPD a terorismus. Důkazů o spojení s obžalovaným důchodcem je víc, než by bylo Okamurovi milé. In: *Hlídací pes* [online]. 10. 1. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/spd-a-terorismus-dukazu-o-spojzeni-s-obzalovanim-duchodcem-je-vic-nez-by-bylo-okamurovi-mile/>

MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR / Miroslav Mareš*. Barrister & Principal, 2003. ISBN 8086598454.

MARTINEK, Jan. Úsvit se sloučil s Národními zájmy, vzniká nová strana. In: *Novinky* [online]. 7. 7. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/374423-usvit-se-sloucil-s-narodnimi-zajmy-vznika-nova-strana.html>

MAZEL, Michal. Oponenti systému. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998, s. 117-277. ISBN 80-210-1798-8.

MAZANCOVÁ, Hana. Počty členů ve stranách: nové tváře hlásí ANO, Piráti i KSČM. ČSSD ztratila po volbách 1500 lidí. *IRozhlas* [online]. 10. 6. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pocty-clenu-ve-stranach-volby-do-poslanecke-snemovny-2017-narust-poctu-clenu_1806100600_hm

MENŠÍK, Jan a Lukáš PRCHAL. Okamurova SPD slibovala boj s lichvou, přesto má poslance, který nelegálně nabízel rychlé půjčky. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 25. 10. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65920590-spd-bojuje-proti-lichve-presto-ma-v-pardubickem-kraji-lidra-ktery-lidem-poskytoval-rychle-pujcky-do-5-tisic>

Miroslav Rozner, In: *iDnes* [online]. 15. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://tv.idnes.cz/domaci/miroslav-rozner-cesko-spd-kultura-televize-volby.V171215_165013_zpravodaj_jaha

Miroslav Sládek. In: *Novinky* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/miroslav-sladek>

Miroslav Sládek. In: *VK* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://vk.com/id365672462>

Miroslav Sládek. In: *YouTube* [online]. 1992 [cit. 2019-05-06] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XCwwXr8FBU8>

Miroslav Sládek. In: *YouTube* [online]. 1993 [cit. 2019-05-06] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=b8PeV8U4H2c>

Miroslav Sládek. In: *YouTube* [online]. 1993 [cit. 2019-05-06] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=RPwNQLk-4XU>

MOLÁČEK, Jan. Lichva podle SPD zahrnuje i půjčky, na nichž vydělával její poslanec. Žádný lichvář nejsem, brání se přitom žalobou. In: *Deník N* [online]. 22. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://denikn.cz/94393/lichva-podle-spd-zahrnuje-i-pujcky-na-nichz-vydelaval-jeji-poslanec-zadny-lichvar-nejsem-brani-se-pritom-zalobou/>

MUDDE, Cas. *The Ideology of the Extreme Right*. Manchester: Manchester University Press, 2002, s. 169-176. ISBN 9780719057939.

M. Sládek přijde o jeden měsíční plat. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 2. 4. 1997 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-911981-m-sladek-prijde-o-jeden-mesicni-plat>

Nejsme extremisté, ale vlastenci, reaguje SPD na varovnou zprávu ministerstva. In: *Aktuálně* [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jsme-vlastenci-reaguje-spd-na-zpravu-ministerstva-babis-o-ob/r~88653c2e63f511e896cd0cc47ab5f122/>

Nezvolení Havla prezidentem před 25 lety předznamenalo rozpad Československa. In: *Česká televize* [online]. 3. 7. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2170318-nezvoleni-havla-prezidentem-pred-25-lety-predznamenalo-rozpad-ceskoslovenska>

NOVÁK, Ondřej. Extremistický jazýček. In: *Respekt* [online]. 5. 8. 1996 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/1996/32/extremisticky-jazycek>

NOVOTNÁ, Kristýna a Silvie MIKULCOVÁ. K nám se chová pěkně, za byt platíme 17 tisíc, říká ostravská nájemnice poslance SPD Volného. In: *iRozhlas* [online]. 1. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ostrava-volny-obchod-s-chudobou-byty-poslanec-spd-vystehovani_1903010600_kno

NOVOTNÁ, Kristýna. Všichni prezidentovi blízcí. Se Zemanem slavili na pódiu rodina, politici, hradní družina i 'pan ČEZ'. In: *iRozhlas* [online]. 28. 1. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/volby/kdo-je-kdo-v-okoli-milose-zemana_1801282042_kno

Protokol ze 3. veřejného slyšení Senátu PČR – příloha. In: *Senát ČR* [online]. 25. 9. 2001 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.senat.cz/cinnost/slyseni_petice/protokoly/003vsprotp1.php

Od roku 1993 už bylo zbaveno imunity 15 poslanců. In: *Česká televize* [online]. 4. 6. 2012 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1166873-od-roku-1993-uz-bylo-zbaveno-imunity-15-poslancu>

OKAMURA, Tomio. [Aeronet slouží nadnárodním...] In: *Facebook* [online]. 25. března 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2483529788324488>

OKAMURA, Tomio. [Hnutí SPD podpořilo zdanění ...]. In: *Facebook* [online]. 26. 1. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2389745494369585>

OKAMURA, Tomio. [Jdeme s Marine Le Pen ...]. In: *Facebook* [online]. 7. května 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/jdeme-s-marine-le-pen-jm%C3%A9nem-na%C5%A1eho-hnut%C3%AD-svoboda-a-p%C5%99%C3%ADm%C3%A1-demokracie-spd-jsem-po/1003263929684422/>

OKAMURA, Tomio. [Ladislav Jakl za SPD ...]. In: *Facebook* [online]. 28. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/rpp.179497582061065/2487577824586351/?type=3&theater>

OKAMURA, Tomio. [Máme tady otřesný případ...]. In: *Facebook* [online]. 29. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/a.185333081477515/2490349657642501/?type=3&theater>

OKAMURA, Tomio. [Marine Le Pen a Matteo Salvini fandí SPD!] In: *Facebook* [online]. 1. října 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/watch/?v=1942371159393866>

OKAMURA, Tomio. Mediální žumpa. In: *YouTube* [online]. 31. 1. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=nHdJiUfY23I>

OKAMURA, Tomio. [Mimořádně arogantní vedoucí...]. In: *Facebook* [online]. 31. března 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2493941640616636?__tn__=K-R

OKAMURA, Tomio. Neuvěřitelná manipulace ČT. In: *YouTube* [online]. 22. 1. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=qVBgsSULDgI>

OKAMURA, Tomio. [ORTEL, LE PEN, SALVINI, ...]. In: *Facebook* [online]. 21. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2477364242274376>

OKAMURA, Tomio. [SALVINI, LE PEN, WILDERS, ...] In: *Facebook* [online]. 4. dubna 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2498701510140649>

OKAMURA, Tomio. [STOP ROMANISTÁNU! ...] In: *Facebook* [online]. 21. března 2014 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/stop-romanist%C3%A1nuromov%C3%A9-terorizuj%C3%AD-vesnici-str%C3%BD%C4%8Dkovice-na-doma%C5%BElicku-a-m%C3%ADstn%C3%AD-oby/10152131349519317/>

OKAMURA, Tomio. [Včera jsem se dočetl...] In: *Facebook* [online]. 11. dubna 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/rpp.179497582061065/2511783645499102/?type=3&theater>

OKAMURA, Tomio. Zprofanovaná média. In: *YouTube* [online]. 30. 9. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VP9klBkeh1Q>

OKAMURA, Tomio. [Žádáme trestání lichvy a ...] In: *Facebook* [online]. 29. ledna 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/photos/a.185333081477515/2396149570395844/?type=3&theater>

Okamura nabízí, že ve vládě nahradí ČSSD, podpořil by i „vládu odborníků“. In: *Echo 24* [online]. 14. 11. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SqP5E/okamura-nabizi-ze-ve-vlade-nahradi-cssd-podporil-by-i-vladu-odborniku>

Okamura neřídí SPD, tvrdí odcházející poslanec Volný. Hnutí podle něj ustoupilo podnikatelským záměrům. In: *Česká televize* [online]. 16. 3. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2761415-okamura-neridi-spd-tvrdi-odchazejici-poslanec-volny-hnuti-podle-nej-ustoupilo>

Okamura: O prezidentské kandidatuře bude jasno po senátních volbách. In: *Česká televize* [online]. 7. 6. 2012 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1166023-okamura-o-prezidentske-kandidature-bude-jasno-po-senatnich-volbach>

Okamura se sešel s italským ministrem Salviniem, fotili se u Karlova mostu. In: *iDnes* [online]. 12. 4. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/tomio-okamura-matteo-salvini-italie-ministr-vnitra-evropsky-parlament-volby-fracke.A190412_151658_domaci_rko

Okamura versus Aeronet. Jejich vztah ochladl po vyloučení poslance Volného z SPD. In: *Česká televize* [online]. 30. 3. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/2774528-okamura-versus-aeronet-jejich-vztah-ochladl-po-vyloucení-poslance-volneho-z-spd>

Okamura zakládá nové hnutí – program prý bude stejný jako u Úsvitu. In: *Česká televize* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1525754-okamura-zaklada-nove-hnuti-program-pry-bude-stejny-jako-u-usvitu>

Okamura zakládá novou stranu. Svoboda a přímá demokracie bude mít stejný program jako Úsvit. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-63966930-okamura-zaklada-novou-stranu-svoboda-a-prima-demokracie-bude-mit-stejny-program-jako-usvit>

Okamurovo hnutí Svoboda a přímá demokracie získalo registraci. Nabírá členy a chce odejít z EU. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 16. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-64178160-okamurovo-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie-ziskalo-registraci-nabira-cleny-a-chce-odejit-z-eu>

Okamurův Úsvit končí. Konference podpořila vznik nové strany. In: *Lidové noviny* [online]. 24. 2. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/okamuruv-usvit-konci-konference-podporila-vznik-nove-strany.A150224_134347_in_domov_ele

O mně. In: *Tomio* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <http://www.tomio.cz/o-mne/>

Oznámení o zrušení politické strany Úsvit-Národní Koalice. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 13. 12. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/mv-60042-75-vs-2013-priloha-1.aspx>

PÍHOVÁ, Dominika. Zestátnění, totalita i vybrušování. Výroky poslanců, které rezonují po volbách nejen na facebooku či twitteru. In: *iRozhlas* [online]. 25. 10. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/volby/vyrok-poslanec-okamura-rozner-hlavaty-feribabis-belobradek-volby-2017_1710251552_dp

POLITICKÝ PROGRAM SPD. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

Poslanci se opět střetli kvůli uzákonění manželství homosexuálů, 2019. In: *České noviny* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/poslanci-se-opet-stretli-kvuli-uzakoneni-manzelstvi-homosexualu/1737420>

Poslanec Koten dostal prověrku na stupeň tajné. „Je to satisfakce pro SPD i Kotena osobně,“ řekl Fiala. In: *iRozhlas* [online]. 2. 10. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/radek-koten-proverka-spd-bezpecnostni-vybor-poslanecka-snemovna_1810021328_kno

PRCHAL, Lukáš a Jakub ZELENKA. Policie vyšetřuje Staníka z SPD, který měl posílat Židy do plynu. K výsledku jdou Marksová i Černoch. In: *Aktuálně* [online]. 6. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-vysetruje-stanika-z-spd-ktery-mel-posilat-zidy-do-pl/r~611e6cd4da6211e7a4500cc47ab5f122/>

Prezidentské volby ČR 2013. In: *Aktuálně* [online]. 2. 7. 2012 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/prezidentske-volby-cr-2013/r~i:wiki:3300/>

Předvolební debata ČT24 o kultuře. In: *Česká televize* [online]. 29. 9. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/2257843-predvolebni-debata-ct24-o-kulture>

Předsednictvo hnutí. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/predsednictvo-hnuti>

Radim Fiala. In: *Aktuálně* [online]. 19. 7. 2010 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/osobnosti/politici/radim-fiala/r~i:wiki:247/>

Radim Fiala. In: *Česká televize* [online]. 16. 6. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/215411058040616/>

Radim Fiala. In: *Česká televize* [online]. 1. 2. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/218411058040201/>

Rejstřík politických stran a politických hnutí. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickych-stran/Vypis_Historie.aspx?id=468&typ=1

ROSŮLKOVÁ, Jana, Jan VÁVRA a Aleš LIGAS. Výroky Okamury a Roznera o tábore v Letech nejsou trestným činem. Policie případ odložila. In: *Česká televize* [online]. 16. 10. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2624024-okamura-a-rozner-nebudou-za-vyroky-o-tabore-v-letech-trestne-stihani>

Roznera kvůli výrokům o tábore v Letech ke stíhání nevydáme, rozhodli poslanci. In: *iRozhlas* [online]. 13. 3. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravodomov/miloslav-rozner-vyroky-tabor-v-letech-spd-poslanec-snemovna_1903131629_ako

RYŠAVÝ, Zdeněk. Krajské a senátní volby 2016: Úspěch Okamury, debakl Vandase, Konvičky a Bartoše. Zvláštní postavičky na kandidátce ČSSD. In: *Romea* [online]. 9. 10. 2016 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/krajske-a-senatni-volby-2016-uspech-okamury-debakl-vandase-konvicky-a-bartose-zvlastni-postavicky-na-kandidatce-cssd

SLÁDEK, Miroslav. *A tak to vidím já* [online]. 1992 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.spr-rsc.cz/162-a-tak-to-vidim-ja.html>

SLÁDEK, Miroslav. *Nikdy jsem vám nelhal / Miroslav Sládek*. 1998. ISBN 808618711X.

SLÁDEK, Miroslav. *Právě Váš hlas rozhodne* [online]. 1996 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.spr-rsc.cz/165-prave-vas-hlas-rozhodne.html>

SLÁDEK, Miroslav. *To, co mám na mysli je svoboda* [online]. 1995 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <http://www.spr-rsc.cz/164-to-co-mam-na-mysli-je-svoboda.html>

SLÁDEK, Miroslav. *Znamení doby* [online]. 1994 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: www.spr-rsc.cz/163-znameni-doby.html

SMOLÍK, Josef. Nacionalismus. *Krajní pravice a krajní levice v ČR / Martin Bastl, Miroslav Mareš, Josef Smolík, Petra Vejvodová*. 2011, s. 2016. ISBN 9788024737973.

Soud nepravomocně potvrdil podmínku pro extajemníka SPD Staníka. Za podněcování k nenávisti. In: *Česká televize* [online]. 9. 4. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2782817-soud-nepravomocne-potvrdil-podminku-a-pokutu-pro-extajemnika-spd-stanika-mel>

SPD je zaregistrováno a přijímá členy! In: *SPD* [online]. 17. 6. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/spd-je-zaregistrovano-a-prijima-cleny>

Stanovy politického hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura. In: *SPD* [online]. 11. 7. 2016 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/uploads/stranky/6/dokumenty/stanovy-16-8-23016.pdf>

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura – SPD, *Facebook* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/hnutisspd>

ŠÍDLO, Jindřich. Do sněmovny vstoupili Sládkovi nejlepší žáci: poslanci SPD Tomia Okamury. In: *iRozhlas* [online]. 4. února 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/jindrich-sidlo-komentar-snemovna-lubomir-volny-jan-birke-petr-dolinek_1902041036_jgr

TOMÁNEK, Tomáš. Jaromír Soukup dostal od prezidenta hodinky k padesátinám. Kdo další přijel gratulovat? In: *Lidové noviny* [online]. 22. 2. 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/jaromir-soukup-oslavi-padesatku-s-darkem-dorazi-i-prezident-zeman.A190221_210812_ln_domov_blv

Tomio Okamura – SPD, *Facebook* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/tomio.cz/>

Tomio Okamura, *YouTube* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.youtube.com/channel/UCJjGNjN97BAk85Xb_c7shOQ

Tomio Okamura. In: *YouTube* [online]. 17. 5. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1WUf1jRQxNw>

Tomio Okamura. In: *Youtube* [online]. 30. 4. 2015 [cit. 2019-05-05] https://www.youtube.com/channel/UCJjGNjN97BAk85Xb_c7shOQ/videos

Tomio Okamura: Oběd s mojí kamarádkou Marine Le Pen. In: *SPD* [online]. 17. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/tomio-okamura-obed-s-moji-kamaradkou-marine-le-pen>

Tomio Okamura: Tábor v Letech. In: *YouTube* [online]. 2. 2. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EamDsmL2T9A>

Tomio Okamura: První číslo nových novin SPD – Na vlastní oči. In: *SPD* [online]. 11. 9. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/tomio-okamura-prvni-cislo-novych-novin-spd-na-vlastni-oci>

Tomio Okamura: Zmanipulovaná Česká televize. In: *YouTube* [online]. 15. 5. 2017 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=ltwWq9d-_6U

Tomio Okamura: Zprofanovaná média. In: *YouTube* [online]. 30. 9. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VP9klBkeh1Q>

Úsvit přímé demokracie. In: *Aktuálně* [online]. 22. 11. 2013 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/politicke-strany/usvit-prime-demokracie-tomia-okamury/r~i:wiki:4006/>

VÁLKOVÁ, Hana. Zavírejte dveře migraci, řekl Wilders v Praze. Stovky lidí demonstrovaly. In: *iDnes* [online]. 16. 12. 2017 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/demonstrace-okamura-le-pen-wilders-uprechlik-konference.A171216_125802_domaci_hv

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost / Barbora Vegrichová*. 2017, s. 139. ISBN 9788073806651.

VEINLICH, JAKUB. Velké převlékání politických dressů: Černocho od Okamury je v ODS, senátorka Syková utekla ČSSD k ANO. In: *Info* [online]. 9. 6. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.info.cz/volby/komunalni-volby-2018/velke-prevlekani-politickyh-dresu-cernoch-od-okamury-je-v-ods-senatorka-sykova-utekla-cssd-k-ano-31902.html>

VEJVODOVÁ, Petra. Neonacismus. *Krajní pravice a krajní levice v ČR / Martin Bastl, Miroslav Mareš, Josef Smolík, Petra Vejvodová*. 2011, s. 156. ISBN 9788024737973.

VENTUROVÁ, Jitka a Josef KOPECKÝ. Okamura vystoupil z Úsvitu, zakládá hnutí Svoboda a přímá demokracie. In: *iDnes* [online]. 5. 5. 2015 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-opustil-usvit-zaklada-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie.A150505_101715_domaci_hv

Volby do Evropského parlamentu 2019. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/volby-do-evropskeho-parlamentu-2019>

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 31.5. - 1.6.1996. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps1996/u4>

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 19. - 20.6.1998. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps1998/u4>

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017 (promítnuto usnesení NSS). In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ>

Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 12.10. – 13.10.2012. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/senat/se1111?xjazyk=CZ&xdatum=20121012&xobvod=80&xv=1&xt=2>

Volby do zastupitelstev obcí. In: *Volby* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv22?xjazyk=CZ&xid=0&xv=8>

VOLEBNÍ PROGRAM SPD. In: *SPD* [online]. [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

VOLNÝ, Lubomír. [My jsme JEDNOTNÍ!!! ...] In: *Facebook* [online]. 17. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/193203844428379/photos/a.609404359474990/688989941516431/?type=3&theater>

VOLNÝ, Lubomír. [NEONACISTÉ, RASISTÉ, NÁSILNÍCI ...] In: *Facebook* [online]. 15. března 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/193203844428379/photos/a.609404359474990/687608344987924/?type=3&theater>

Výroky Okamury a Roznera o romském táboře v Letech nejsou trestným činem, policie případ odložila. In: *iRozhlas* [online]. 16. 10. 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomio-okamura-miroslav-rozner-spd-holokaust-lety-upisku-vyroky_1810161036_haf

ZA KULISY OKAMUROVY SPD: STRANICKÝ E-SHOP A UDÁNÍ ODPADLÍKŮ. In: *Neovlivní* [online]. 22. 3. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://neovlivni.cz/za-kulisy-okamurovy-spd-stranicky-e-shop-a-udani-odpadliku/>

Z SPD do Jednotných. Volný, Bojko a Nevludová vstoupili do nového hnutí. In: *Česká televize* [online]. 17. 3. 2019 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2762657-z-spd-do-jednotnych-volny-bojko-a-nevludova-vstoupili-do-noveho-hnuti>